AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

ZAKŁAD WALKI RADIOELEKTRONICZNEJ
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ

RS

JAWNE
Do użytku służbowego
[redacted]

ASG wewn. 46/76

Egz. Nr 1

Mjr dypl. Józef SOKOŁOWSKI

BATALION ZAKŁÓCEŃ TAKTYCZNYCH W DZIAŁANIACH BOJOWYCH

Skrypt

BIBLIOTEKA SZKOLENIOWA GŁ
ASG IM. GENERAŁA K. ŚWIERCZEWSKIEGO
0289
Nr ewid.
[redacted]43573
Nr ewid.

WARSZAWA CZERWIEC 1976

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

ZAKŁAD WALKI RADIOELEKTRONICZNEJ
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ

PS

JAWNE
Do użytku służbowego
[redacted]

ASG wewn. 46/76

Egz. Nr 1

Mjr dypl. Józef SOKOŁOWSKI

BATALION ZAKŁÓCEŃ TAKTYCZNYCH W DZIAŁANIACH BOJOWYCH

Skrypt

BIBLIOTEKA SZKOLENIOWA ASG IM. GEN. CA ŚWIERCZEWSKIEGO
[redacted]
Nr ewid.
43573
Nr ewid.

WARSZAWA CZERWIEC 1976

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im.gen.broni K.Świerczewskiego

ZAKŁAD WALKI RADIOELEKTRONICZNEJ
KATEDRY SZTUKI OPERACYJNEJ

JAWNE

~~Do użytku~~
~~służbowego~~

[redacted]

Egz.nr...1

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku
art. 66 ust. 2
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)
podpis

ASG wewn. 46/76

ZATWIERDZAM
KIEROWNIK ZAKŁADU
WALKI RADIOELEKTRONICZNEJ

/-/ płk dr Henryk PIEKARSKI

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

Mjr dypl. Józef SOKOŁOWSKI

BATALION ZAKŁÓCEŃ TAKTYCZNYCH W DZIAŁANIACH BOJOWYCH

/Skrypt/

BIBLIOTEKA SZKOŁY GŁÓWNEJ
ASG IM. GEN. BR. K. ŚWIERCZEWSKIEGO
Nr ewid. 0289

BIBLIOTEKA NARODOWA ANG WP
Dział Zbiorów Specjalnych
043573

WARSZAWA czerwiec 1976 r.

SPIS TREŚCI

Str.

WSTĘP 5

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA, PRZEZNACZENIE I MOŻLIWOŚCI BOJOWE BATALIONU ZAKŁÓCEŃ TAKTYCZNYCH 8

1. Struktura organizacyjna batalionu zakłóceń taktycznych 8
2. Przeznaczenie batalionu zakłóceń taktycznych 9
3. Możliwości bojowe batalionu zakłóceń taktycznych 12

II. ZASADY OPERACYJNO-TAKTYCZNEGO WYKORZYSTANIA I UGRUPOWANIE BATALIONU ZAKŁÓCEŃ TAKTYCZNYCH 26

1. Zasady wykorzystania batalionu zakłóceń taktycznych 26
2. Ugrupowanie batalionu zakłóceń taktycznych 31

III. ORGANIZACJA I PROWADZENIE DZIAŁAŃ PRZEZ BATALION ZAKŁÓCEŃ TAKTYCZNYCH 42

1. Organizacja działań batalionu zakłóceń taktycznych 42
2. Działanie batalionu zakłóceń taktycznych 50

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA 61

Str.

ZAŁĄCZNIKI:

1. Organizacja batalionu zakłóceń taktycznych 62
2. Ugrupowanie batalionu zakłóceń taktycznych w działaniach zaczepnych...wklejka po str. 62
3. Ugrupowanie batalionu zakłóceń taktycznych w obronie ..... wklejka po str. 62
4. Ugrupowanie kompanii zakłóceń radiowych UKF ..... wklejka po str. 62
5. Ugrupowanie kompanii zakłóceń radiowych KF ..... wklejka po str. 62

„... Podjęcie problematyki walki radioelektronicznej na szerokim froncie, poznanie jej smaku, osobiste zaangażowanie dowódców i szefów sztabów powinno cechować nasze działanie... Możemy i musimy umieć wykorzystać posiadany potencjał radioelektroniczny..."

Minister Obrony Narodowej
gen.armii Wojciech JARUZELSKI

Odprawa szkoleniowo-kierowniczej kadry sił zbrojnych-listopad 1975r.

W S T Ę P

W terminologii wojskowej stosunkowo często spotykamy się z pojęciem w s p a r c i e. Posługujemy się nim przeważnie wówczas, gdy mamy na myśli wykonanie określonych zadań ogniowych środkami przełożonego na korzyść podwładnych.

Istotą wsparcia - w tym wypadku ogniowego - będzie niszczenie lub obezwładnienie siły żywej, środków ogniowych sprzętu bojowego oraz innych obiektów i urządzeń przeciwnika w celu wyzwolenia ruchu wojsk własnych i stworzenia warunków naciera jącym pododdziałom, oddziałom, związkom taktycznym /operacyjnym/ do wykonania manewru i zdecydowanego uderzenia, względnie umożliwienia im utrzymania określonej rubieży, pozycji, rejonu /pasa/ lub wykonania kontrataku /przeciwuderzenia/ podczas prowadzenia działań obronnych.

W trakcie ćwiczeń, zajęć szkoleniowych oraz przy innych okolicznościach gdzie rozpatrywana jest problematyka operacyjno-taktyczna, operujemy również - ostatnio coraz częściej - pojęciem wsparcie radioelektroniczne. Polega ono na obezwładnianiu środków i systemów radioelektronicznych nieprzyjaciela na kierunku działania wojsk operacyjnych za pomocą specjalnych urządzeń /stacji zakłócających/.

Istota wsparcia radioelektronicznego polega na aktywnym zakłócaniu ważnych relacji radiowych i radioliniowych przeciwnika w celu całkowitego lub częściowego zdezorganizowania dowodzenia wojskami, uniemożliwienia utrzymania współdziałania oraz zmniejszenia możliwości użycia zasadniczych środków rażenia i sprzętu bojowego w decydujących momentach walki, co w konsekwencji prowadzi do uzyskania przewagi i ułatwia wykonanie zadań wojskom operacyjnym.

Z powyższych porównań wynika, że ostateczne cele wsparcia ogniowego i radioelektronicznego są zbieżne choć drogi prowadzące do ich osiągnięcia różnią się w sposób zasadniczy.

Wsparcie radioelektroniczne podobnie jak i ogniowe jest nieodzownym elementem walki. Wynika to z faktu, że do wyposażenia nowoczesnych armii masowo wchodzą urządzenia radioelektroniczne, które tworząc określone systemy zapewniają ciągłe dowodzenie i współdziałanie, kierowanie środkami przenoszenia broni jądrowej oraz zmniejszają możliwo -

ści zaskoczenia, co w warunkach przyszłych działań bojowych może mieć szczególne znaczenie.

W tej sytuacji osiągnięcie celu zarówno operacji, jak i walki w dużej mierze uzależnione będzie od tego w jakim stopniu potrafimy zdezorganizować pracę środków i systemów radioelektronicznych przeciwnika przy jednoczesnym zapewnieniu analogicznych systemów wojsk własnych.

Do realizacji zadań wsparcia radioelektronicznego przewidziany jest między innymi batalion zakłóceń taktycznych. Oczywiste jest, że batalion zakłócając łączność radiową nie zadaje przeciwnikowi strat materialnych, ale przy efektywnym wykorzystaniu posiadanych środków dezorganizuje pracę środków i systemów radioelektronicznych i pozbawia go możliwości wymiany informacji, co w określonych etapach działań może przesądzić o sukcesie.

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA, PRZEZNACZENIE I MOŻLIWOŚCI BOJOWE BATALIONU ZAKŁÓCEŃ TAKTYCZNYCH

1. Struktura organizacyjna batalionu zakłóceń taktycznych /bzt/

Batalion zakłóceń taktycznych jest organicznym pododdziałem frontowego pułku zakłóceń radiowych i posiada następującą strukturę organizacyjną[1/]:

- dowództwo i sztab;
- centrum kierowania rozpoznaniem i zakłóceniami;
- kompania zakłóceń radiowych KF w składzie trzech plutonów zakłóceń;
- dwie kompanie zakłóceń radiowych UKF, każda w składzie: trzech plutonów zakłóceń i plutonu wykrywania i wskazywania celów;
- kompania wykrywania i wskazywania celów w składzie: dwóch plutonów wykrywania i plutonu namierzania;
- kompania łączności w składzie: pluton łączności radiowej, pluton łączności radioliniowej i pluton łączności telefoniczno-telegraficznej.

Szczegółowa organizacja batalionu zakłóceń taktycznych - załącznik nr 1.

1/ Podana struktura organizacyjna jest aktualnie przyjmowana w procesie szkolenia ASG WP. Podstawa - skrypt płk. mgr. inż. M. Jarczyńskiego /Szef. Oddz. Walk. R/elek. Zarz. I Sztab Gen.WP/. Wyd. ASG 1971 r., nr bibl. 018072, s. 28.

2. Przeznaczenie batalionu zakłóceń taktycznych

Łączność radiowa w siłach zbrojnych aktualnie odgrywa bardzo istotną rolę. Należy przypuszczać, że w przyszłości ze względu na dużą manewrowość działań, jej rola znacznie wzrośnie. Łączność decydować będzie o możliwości wykorzystania przez przeciwnika jego wojsk i sprzętu, z tego więc względu należy dążyć do uniemożliwienia lub utrudnienia sprawnego jej działania.

Najskuteczniej można to czynić przez niszczenie węzłów łączności i punktów dowodzenia bronią jądrową, uderzeniami lotnictwa lub ogniem innych środków. Nie zawsze jednak ilość rakiet, stan lotnictwa czy artylerii pozwala na obezwładnienie wszystkich obiektów i środków radioelektronicznych. Najczęściej bronią jądrową i innymi środkami ogniowymi obezwładniamy obiekty bardzo ważne i położone poza zasięgiem oddziaływania środków radioelektronicznych. Pozostałe środki, w tym i radiowe, obezwładniamy za pomocą aktywnych zakłóceń stosowanych przez specjalne pododdziały walki radioelektronicznej, które działają na kierunkach poszczególnych związków taktycznych /operacyjnych/ na zasadzie podporządkowania lub wsparcia.

Jednym z takich pododdziałów jest batalion zakłóceń taktycznych, który najczęściej jest przydzielany do armii ogólnowojskowej pierwszego rzutu operacyjnego frontu na czas prowadzenia przez nią operacji zaczepnej lub obronnej.

Batalion zakłóceń taktycznych przeznaczony jest do wsparcia radioelektronicznego wojsk opera-

cyjnych, które realizuje przez aktywne zakłócanie /obezwładnianie radioelektroniczne/ ważnych rela - cji radiowych KF i UKF nieprzyjaciela na szczeb - lach taktycznych. W zależności od sytuacji radio - elektronicznej i postawionych zadań, batalion może:

- zakłócać wybrane ważne relacje radiowe na kilku punktach dowodzenia przeciwnika;
- koncentrować wysiłek zakłóceń na relacjach radiowych jednego lub 2-3 zasadniczych punktach dowodzenia w jednym ugrupowaniu bojowym przeciwnika;
- koncentrować wysiłek zakłóceń na relacjach radiowych głównych punktów dowodzenia, a część sił przewidzieć do zakłócania ważnych relacji radio - wych pozostałych punktów dowodzenia.

W realizacji powyższych przedsięwzięć uczestniczą wszystkie pododdziały i komórki organizacyjne batalionu wykonując określone funkcje i zadania bojowe, zgodnie z możliwościami i przeznaczeniem.

Dowództwo i sztab kieruje całokształtem działalności batalionu.

Centrum kierowania rozpoznaniem i zakłóceniami przeznaczone jest do zbierania danych o systemach i środkach radiowych przeciwnika oraz kierowania przedsięwzięciami w zakresie stosowania zakłóceń radiowych KF i UKF, przy ścisłym współdziałaniu z pododdziałami rozpoznania radioelektronicznego.

Kompania zakłóceń radiowych KF przeznaczona jest do zakłócania łączności radiowej krótkofalo - wej przeciwnika na szczeblu korpusu, dywizji, bry - gady i batalionu.

Kompanie zakłóceń radiowych UKF przeznaczone są do zakłócania relacji radiowych ultrakrótkofalowych pododdziałów, oddziałów i związków taktycznych wojsk zmechanizowanych i pancernych oraz pododdziałów artylerii i wojsk OPL.

Kompania wykrywania i wskazywania celów przeznaczona jest do prowadzenia rozpoznania radioelektronicznego[1/] łączności radiowej krótkofalowej, wskazywania obsługom stacji zakłócających obiektów radioelektronicznych i do kontroli skuteczności stosowanych zakłóceń. Kompania ze względu na ograniczoną ilość urządzeń przechwytywania i namierzania[2/] radiowego /odbiorników i namierników radiowych/, prowadzi tylko rozpoznanie uzupełniające. Siłami swymi nie jest w stanie pozyskać wymaganej ilości danych o sytuacji radioelektronicznej przeciwnika. Fakt ten nasuwa konieczność ścisłego współdziałania z batalionem rozpoznania radioelektronicznego, którego możliwości w zakresie rozpoznania relacji radiowych KF przeciwnika są znacznie większe.

Kompania łączności przeznaczona jest do zapew-

1/ Rozpoznanie radioelektroniczne jest to zdobywanie wiadomości o nieprzyjacielu przy pomocy urządzeń radioelektronicznych poprzez poszukiwanie, przechwytywanie i namierzanie oraz analizę przechwyconych emisji sygnałów i korespondencji.

2/ Przechwytywanie - zdobywanie emisji elektromagnetycznych i informacji z wykrytych źródeł rozpoznania, zapisywanie informacji.
Namierzanie - ustalenie rejonów rozmieszczenia pracujących urządzeń radioelektronicznych nieprzyjaciela.

nienia łączności radiowej, radioliniowej i przewodowej dla dowództwa i sztabu batalionu oraz centrum kierowania rozpoznaniem i zakłóceniami.

3. Możliwości bojowe batalionu zakłóceń taktycznych

Na możliwości bojowe batalionu zakłóceń taktycznych składają się możliwości manewrowe oraz możliwości prowadzenia rozpoznania i zakłóceń łączności radiowej KF i UKF przeciwnika.

a/ Możliwości manewrowe batalionu uzależnione są czasem jaki jest niezbędny dla przygotowania sprzętu do pracy bojowej /marszu/ oraz prędkością marszu.

Aktualnie sprzęt batalionu zakłóceń montowany jest na samochodach terenowych - ZIŁ-157, które mają powszechne zastosowanie w wojsku. Średnie tempo marszu pododdziałów batalionu nie różni się więc od prędkości marszu kolumn samochodowych innych rodzajów wojsk i wynosi[1/]:

- w dzień 30-40 km na godz.;
- w nocy 25-30 i więcej km na godz.

Czas niezbędny na przygotowanie sprzętu do pracy bojowej /marszu/ jest zróżnicowany, waha się w granicach od kilku minut do paru godzin i zależy od szeregu czynników, a przede wszystkim od rodzaju i przeznaczenia stacji zakłóceń i namierników radiowych.

1/Wg-Niektóre dane dotyczące organizacji wojsk, pojęć oraz norm operacyjno-taktycznych, wyd. ASG, 1975 r., s. 25.

Normy czasowe przygotowania sprzętu do pracy i do marszu przedstawia tabela-1[1/].

TABELA - 1

Nazwa stacji lub namiernika	Przygotowanie do pracy bojowej /w min./	Przygotowanie do marszu /w min./	Zima / Noc powiększa się o:
Stacja zakłóceń radiowych R-330 A: - z antenami prętowymi - z anteną półprętową	5 - 7	4 - 6	1 minutę / 1 minutę
Stacja zakłóceń radiowych R-378	30 - 60 /w zależności od stosowanych anten/	20 - 50	5 minut / 5 minut
Namiernik radiowy R-363	16 - 20	14 - 18	2 minuty / 2 minuty
Namiernik radiowy R-305	5 - 7	4 - 6	1 minutę / 1 minutę
Namiernik radiowy R-359 z antenami pionowymi	180-230	120 - 170	30 minut / 10 minut
Namiernik radiowy R-301 AM	130-180	90 - 140	15 minut / 10 minut

Oprócz wykazanych w tabeli stacji zakłócających i namierników radiowych do prowadzenia rozpoznania niezbędne jest rozwinięcie węzłów/centrum/ nasłuchu radiowego. Czas potrzebny na wykonanie tych czynności waha się od kilku do kilkudziesięciu minut.

1/ Wg- Tymczasowe normy i zadania szkolno - bojowe dla pododdziałów /oddziałów/ walki radioelektronicznej. Wyd.Szt.Gen.WP,1975 r., s. 7.

Podczas przygotowania do pracy bojowej stacji namiernika radiowego lub węzła /centrum/ nasłuchu wykonuje się rozwijanie, orientowanie, strojenie oraz inne czynności warunkujące gotowość do wykonania zadań. Namiernik radiowy sprawdza się również na miejscowy nadajnik lub heterodynę[1/].

Stacje zakłóceń mogą posiadać dwa stopnie gotowości:

Stopień gotowości nr 2 - stacja znajduje się na stanowisku i jest przygotowana do pracy, zasilanie wyłączone /stacja nie jest podgrzana/.

Stopień gotowości nr 1 - stacja znajduje się na stanowisku, posiada włączone zasilanie i jest podgrzana, po otrzymaniu komendy natychmiast może rozpocząć zakłócanie.

Przygotowania stacji /namiernika radiowego, węzła nasłuchu radiowego/ do marszu polega na zwinięciu stacji wraz z całym ukompletowaniem.

Przygotowanie do pracy bojowej /do marszu/ nie obejmuje inżynieryjnej rozbudowy /likwidacji/ stanowiska bojowego.

1/ Heterodyna /gr/, generator drgań elektrycznych o dużej stałej częstotliwości /niekiedy przestrajane/ i małej mocy; stosowany w układach /stopniach/ przemiany częstotliwości szczególnie do heterodynowania. Encyklopedia Powszechna. PWN W-wa 1974 r., s. 198. Heterodynowanie - kolejne hasło.

Normy czasowe przygotowania pododdziałów do pracy /marszu/ - przedstawia tabela - 2[1].

TABELA - 2

Pododdział	Czas przygotowania w minutach		Czas dodatkowy na złe warunki atmosf. /zima/
	do pracy bojowej	do marszu	
Kompania zakłóceń radiowych UKF	50-65	50-60	15'
Kompania zakłóceń radiowych KF	50-65	50-60	15'
Batalion zakłóceń taktycznych	70-90	60-80	15'

B/ Możliwości prowadzenia rozpoznania radio - elektronicznego, a ściśle radiowego[2] przez batalion zakłóceń taktycznych są ograniczone. Wynika to z istoty tego rodzaju rozpoznania i stosunkowo małej ilości sprzętu /odbiorników i namierników radiowych/.

1/ Wg - Tymczasowe normy i zadania szkolno - bojowe dla pododdziałów /oddziałów/ walki radioelektronicznej. Wyd. Szt. Gen. Warszawa 1975 r.

2/ Rozpoznanie radioelektroniczne w zależności od źródeł rozpoznania dzieli się na: - rozpoznanie radiowe; rozpoznanie systemów radiolokacyjnych, rozpoznanie systemów radionawigacyjnych.

Istota rozpoznania radiowego polega na:

- wykryciu i określeniu parametrów technicznych emisji pracujących radiostacji przeciwnika za pomocą odbiorników radiowych;
- ustaleniu miejsca rozmieszczenia pracujących radiostacji przeciwnika za pomocą namierników radiowych.

Batalion zakłóceń taktycznych posiada:

a/ odbiorników radiowych[1/]:

- w każdej kompanii zakłóceń radiowych UKF - 10 /znajdują się w plutonie wykrywania i wskazywania celów/;
- w kompanii wykrywania i wskazywania celów-16.

Sprzętem tym batalion ma możliwość przechwycenia:

- 20-40 relacji radiowych UKF;
- 16-32 relacji radiowych KF;

b/ namierników radiowych:

- w każdej kompanii zakłóceń radiowych UKF - 1 /R-363, znajduje się w plutonie wykrywania i wskazywania celów/;
- w kompanii wykrywania i wskazywania celów - 3 w tym: dwa R-305 i jeden R-359.

Dla określenia miejsca rozmieszczenia radiostacji nieprzyjaciela należy dokonać namiaru co najmniej dwoma namiernikami. Z powyższego wynika, że kzr UKF posiadanymi środkami /jeden namiernik/ jest w stanie ustalić jedynie kierunek pracujących

---

1/ Dane dotyczące ilości odbiorników radiowych należy traktować jako przybliżone /orientacyjne/.

radiostacji. Ewentualność namierzenia miejsca środków radiowych istnieje wtedy gdy z namierników obu kompanii stworzy się bazę namierzania. Jest to możliwe wówczas gdy kompanie będą działały na styku /w pobliżu siebie/. Taka sytuacja może mieć miejsce w czasie przełamywania obrony nieprzyjaciela, odpierania kontrataków /przeciwuderzeń/ lub w początkowym etapie działań obronnych prowadzonych przez nasze wojska.

W wypadku działania kzr UKF na oddzielnych kierunkach np. w głębi obrony nieprzyjaciela, w terenie lesisto-jeziornym lub górzystym, możliwości stworzenia wspólnej bazy namiaru / z namierników dwóch kompanii/ są ograniczone, a niekiedy wręcz niemożliwe. Ograniczone możliwości kzr UKF w zakresie prowadzenia rozpoznania radiowego /szczególnie określania miejsca pracujących radiostacji przeciwnika/ wskazują na konieczność utrzymania współdziałania z kompaniami rozpoznania radioelektronicznego dywizji,na kierunkach których wykonuje się zakłócenia i ewentualnie z kompanią rozpoznania radiowego UKF batalionu rozpoznania radioelektronicznego armii. Wymienione pododdziały rozpoznawcze będą podstawowym źródłem informacji o środkach radiowych UKF przeciwnika. Ich możliwości rozpoznawcze są większe i dla jednej kompanii wynoszą[1/]: a/ przechwytywanie radiowe UKF:

- 15-30 relacji radiowych;

1/ Ogólne zasady rozpoznania radioelektronicznego w natarciu dywizji i armii - arkusz poprawek, wyd. ASG, nr bibl. 0168.

b/ namierzanie radiowe UKF:
- w ciągu godziny - 15-20 radiostacji;
- w ciągu doby -360-400 radiostacji.

W zakresie prowadzenia rozpoznania środków radiowych KF przeciwnika batalion ma większe możliwości.

Odnosi się to szczególnie do określania miejsca rozmieszczenia radiostacji /trzy namierniki umożliwiają tworzenie bazy namierzania/. Pomimo to batalion posiadanymi środkami nie zabezpiecza takiej ilości danych o środkach radiowych przeciwnika, jaka jest potrzebna do racjonalnego wykorzystania stacji zakłóceń KF.

Tak więc podobnie jak w zakresie rozpoznania UKF istnieje potrzeba ścisłego współdziałania z siłami r zpoznania radioelektronicznego, w tym wypadku z batalionem rozpoznania radioelektronicznego armii, którego możliwości w zakresie rozpoznania radiowego KF są następujące[1/]:

a/ przechwytywanie radiowe KF:
- 50-70 relacji radiowych;

b/ namierzanie radiowe KF:
- w ciągu godziny 15-20 radiostacji;
- w ciągu doby 300-360 radiostacji.

Z powyższych rozważań nasuwa się wniosek, że aktualna ilość sprzętu rozpoznania radioelektronicznego, a szczególnie namierników radiowych UKF, jaka znajduje się w bzt ogranicza prowadzenie roz -

1/ Ogólne zasady rozpoznania radioelektronicznego w natarciu dywizji i armii - arkusz poprawek. Wyd. ASG, nr bibl. 0168.

poznania i tym samym zmniejsza operatywność batalionu jako całości i poszczególnych jego kompanii z osobna. Zwiększenie ilości namierników do dwóch w każdej kzr UKF w większym stopniu usamodzielniłoby batalion w zakresie rozpoznania UKF.

Efektywność rozpoznania można byłoby znacznie zwiększyć przez integrację pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego występujących na szczeblu dywizji i armii z odpowiednimi kompaniami zakłóceń radiowych. Integracja taka mogłaby nastąpić już w warunkach pokoju. Wtedy określone, zintegrowane pododdziały miałyby jedno dowództwo i wspólne miejsce dyslokacji. Względnie integracja pododdziałów mogłaby być dokonywana w czasie określonych stanów podwyższonej gotowości bojowej lub w czasie działań bojowych /ćwiczeń/.

Połączenie pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego z pododdziałami zakłóceń wpłynęłoby na: skrócenie obiegu informacji, usprawnienie dowodzenia oraz zwiększenie samodzielności i operatywność pododdziałów, a tym samym ich możliwości.

c/ Możliwości batalionu zakłóceń taktycznych w zakresie obezwładnienia łączności radiowej przeciwnika

Możliwości batalionu zakłóceń taktycznych w zakresie obezwładniania łączności radiowej przeciwnika uzależnione są od ilości i właściwości taktyczno-technicznych posiadanego sprzętu oraz sposobu jego wykorzystania. Inne czynniki takie, jak: stopień wyszkolenia obsług, warunki działania, pro-

pagacja fal[1/] itp., wywierają również wpływ na możliwości batalionu, są jednak mniej wymierne i trudne do zobrazowania graficznie lub wyrażenia cyfrowo.

Na możliwości batalionu w zakresie zakłóceń składają się następujące czynniki:

- ilość relacji KF i UKF jaką batalion może obezwładnić jednorazowo;
- zakres częstotliwości w jakim może zakłócać;
- głębokość /zasięg/ skutecznych zakłóceń.

Ilość relacji radiowych KF i UKF, jaką batalion zakłóceń taktycznych może obezwładnić jednorazowo zależy od ilości stacji zakłócających i sposobu ich pracy. W batalionie znajduje się:

- 12 stacji zakłóceń łączności radiowej KF R-378;
- 18 stacji zakłóceń łączności radiowej UKF R-330A.

Stacja R-378 ma możliwość prowadzenia zakłóceń selektywnych /1 stacją - jedną relację radiową/lub selektywnych metodą manewrową /1 stacją - dwie relacje radiowe/.

Stacja R-330 A w zależności od reżimu pracy może prowadzić zakłócenia selektywne i zaporowe.

W jednokanałowym reżimie pracy stacja zakłóca jedną relację radiową, w reżimie 5-kanałowym-5 relacji, a w reżimie 15-kanałowym - 15 relacji radiowych.

Uwzględniając ilość i możliwości poszczególnych stacji, batalion jednorazowo może obezwładnić:

1/ Propagacja fal - nazwa obejmująca całokształt zjawisk związanych ze swobodnym rozchodzeniem się fal elektromagnetycznych w ośrodku, Leksykon. PWN, Warszawa 1972 r., s. 946.

- relacji radiowych KF - 12 - 24;
- relacji radiowych UKF- 18 -270.

Szczegółowe dane przedstawia tabela - 3.

TABELA - 3

Nazwa pododdziału Typ stacji	Rodzaj zakłóceń	Ilość relacji radiowych zakłóconych przez jedną stację		Ilość stacji w batalionie	Razem zakłóconych relacji
		KF	UKF		
kzr KF R-378	selektywne	1		12	12
	selektywne metodą manewrową	1-2		12	12-24
dwie kzr UKF R-330 A	selektywne		1	18	18
	zaporowe		5 15	18 18	90 270

Wychodząc z tego, że dla naruszenia dowodzenia jednej dywizji przeciwnika trzeba zakłócić 30 - 35 ważnych relacji radiowych, batalion zakłóceń taktycznych o aktualnej strukturze organizacyjnej jest w stanie zdezorganizować łączność radiową KF i UKF 1-2 dywizji pierwszego rzutu KA przeciwnika.

Zakres częstotliwości w jakim mogą być prowadzone zakłócenia łączności radiowej uzależniony jest od posiadanego sprzętu. Obecnie posiadane przez nas stacje zakłócające pracują w następujących zakresach:

- stacja zakłóceń radiowych KF - R-378 - 1,5-2,5 MHz;
- stacja zakłóceń radiowych UKF - R-330A- 20-60 MHz.

Przeciwnik natomiast posiada radiostacje KF i UKF

pracujące w zakresie od 1,5 MHz do 76 MHz, np.:

- AN/GRC-12 - 30-76 MHz;
- AN/GRC-43 do 49- 30-76 MHz;
- SEM-25 - 26-70 MHz.

Z powyższych porównań wynika, że przy pomocy aktualnie posiadanego sprzętu jesteśmy w stanie oddziaływać na zasadnicze pasma częstotliwości, nie możemy natomiast zakłócić zakresu 60-76 MHz, który przeciwnik może wykorzystać do organizacji najważniejszych lub zapasowych relacji radiowych.

Fakt ten dyktuje konieczność wprowadzenie do wyposażenia kzr UKF stacji nowego typu. Posunięcia organizacyjne w tym zakresie są już prawdopodobnie wysoko zaawansowane. Przewidywane do wprowadzenia stacje zakłóceń łączności radiowej UKF mają mieć po dwa nadajniki zakłócające /każdy o mocy 1 KW/ automatycznie strojone z możliwością prowadzenia zakłóceń selektywnych lub selektywnych metodą manewrową w zakresie częstotliwości 30-100 MHz. Stacja montowana będzie na transporterze opancerzonym. W jej składzie znajdują się dwa odbiorniki R-323. Zakłada się, że stacja będzie miała możliwość zakłócania systemu automatyczno-teledacyjnego "RADA".

Głębokość /zasięg/ skutecznych zakłóceń łączności radiowej KF i UKF zależy od wielu czynników, a przede wszystkim od:

- mocy stacji zakłócającej /P_z/;
- mocy zakłócanej radiostacji przeciwnika /P_s/;
- odległości pomiędzy radiostacjami przeciwnika, które dokonują między sobą wymiany informacji /R_s/;

- odległości między stacją zakłócającą a radiostacją zakłócaną /R_z/;
- współczynnika skutecznych zakłóceń /K_z/;
- zysku kierunkowego anteny stacji zakłócającej /G_z/ i zakłócanej radiostacji przeciwnika /G_s/.

Oprócz wymienionych istnieje jeszcze szereg innych czynników /warunki terenowe, atmosferyczne, pora doby itp./, które choć w mniejszym stopniu ale decydują o głębokości skutecznych zakłóceń. W nocy np. głębokość zakłóceń zmniejsza się o połowę.

Jednym z warunków wpływających na moc zakłócanego sygnału, a pośrednio i na głębokość zakłóceń jest zakres częstotliwości, w jakim prowadzimy zakłócenia. Wraz ze wzrostem szerokości zakłócanego pasma maleje moc. Zjawisko to ściśle odnosi się do stacji R-330 A i przy poszczególnych reżimach pracy przedstawia się następująco - tabela 4.

TABELA - 4

Stacja	Reżim pracy	Szerokość zakłóconego pasma	Moc	Uwagi
R-330 A	jednokanałowy	250 kHz	1-1,5 KW	
	5-kanałowy	500 - 700 kHz	200-240 W	5-7 częstotliwości roboczych w odstępach co 100 kHz
	15-kanałowy	1,5 MHz	80-100 W	15 częstotliwości roboczych w odstępie co 100 kHz

Głębokość skutecznych zakłóceń można określać przy pomocy wzorów i diagramów, które zostały opracowane na podstawie badań oraz doświadczeń[1/].

Ogólnie przyjęte /średnie/ głębokości skutecznych zakłóceń KF i UKF w zależności od rodzaju pracy /zakłóceń/ dla stacji R-378 i R-330A przedstawia tabela 5.

TABELA - 5

Typ stacji	Rodzaj zakłóceń	Głębokość skutecznych zakłóceń		Uwagi
		KF	UKF	
R-378 /KF/	Zakłócenia: - selektywne; - selektywne metodą manewrową.	do 50 km i więcej		1 stacja zakłóca 1-3 relacje łączności
R-330 A /UKF/	Zakłócenia: - selektywne; - zaporowe.		25 km 10-15 km	Reżim pracy 1-kanałowy 5,15-kanałowy

Z powyższej tabeli wynika, że bzt może skutecznie obezwładniać łączność radiową UKF przeciwnika /w zależności od rodzaju stosowanych zakłóceń/ na głębokość do 25 km i łączność KF do 50 km. W zasięgu tym znajdą się węzły łączności i stanowiska dowodzenia pododdziałów, oddziałów i związków taktycznych nieprzyjaciela. Należy pamiętać, że możliwości batalionu uzależnione są przede wszystkim od

1/ Metodyka obliczeń zasięgu skutecznych zakłóceń radiowych i radioliniowych. Wyd. ASG, 1973 r., nr bibl. 022300.

ilości i parametrów taktyczno-technicznych sprzętu. Chcąc jednak ten sprzęt należycie wykorzystać i wykonać stojące przed batalionem zadania niezbędna jest obrona własnych środków przed oddziaływaniem przeciwnika.

II. ZASADY OPERACYJNO-TAKTYCZNEGO WYKORZYSTANIA I UGRUPOWANIE BATALIONU ZAKŁÓCEŃ TAKTYCZNYCH

1. Zasady wykorzystania batalionu zakłóceń taktycznych

Batalion zakłóceń taktycznych na czas prowadzenia operacji będzie przydzielany do armii ogólnowojskowej działającej w pierwszym rzucie operacyjnym frontu na głównym kierunku uderzenia /wysiłku obrony/ lub armii, która działa na oddzielnym kierunku operacyjnym, względnie wykonuje zadanie samodzielnie. Zadaniem batalionu będzie wsparcie radioelektroniczne pierwszorzutowych związków taktycznych armii przez obezwładnienie zakłóceniami ważnych relacji radiowych na szczeblach taktycznych przeciwnika.

Wiadomo jest, że dla potrzeb organizacji i prowadzenia działań bojowych przeciwnik w systemie łączności będzie organizował i wykorzystywał szereg relacji radiowych KF i UKF. Do najważniejszych z nich zaliczamy sieci i kierunki radiowe:

- dowodzenia wojskami;
- kierowania środkami przenoszenia broni jądrowej i ogniem artylerii;
- rozpoznania;
- współdziałania.

Obezwładnienie zakłóceniami wyżej wymienionych relacji, wpłynie na dezorganizację systemu łączności radiowej szczebla taktycznego i ułatwi wykonanie zadań wojskom operacyjnym. Tak więc rola bata-

lionu zakłóceń taktycznych sprowadza się do tego, aby jego działanie sprzyjało wykonaniu zadań przez armię. Należy więc wykorzystać go w pierwszym rzucie operacyjnym armii i na głównym kierunku uderzenia /wysiłku obrony/. Decyduje o tym ilość sprzętu i taktyczno-techniczne jego możliwości oraz jedna z podstawowych zasad zarówno sztuki operacyjnej - jak i walki radioelektronicznej - ześrodkowanie sił i środków, oraz wysiłków dla wykonania głów - nych zadań w decydującym miejscu i czasie.

Stosownie do sytuacji operacyjno - taktycznej, zadań; warunków terenowych oraz sposobu prowadze - nia operacji, batalion zakłóceń taktycznych może być wykorzystany w sposób scentralizowany lub zdecentralizowany.

Scentralizowany sposób wykorzystania batalionu polega na tym, że całość jego sił znajduje się w dyspozycji armii. Sztab armii /wydział walki radioelektronicznej/ wypracowuje decyzję na użycie ba - talionu, stawia zadania i kieruje działalnością bojową. Poszczególne kompanie zakłóceń radiowych UKF obezwładniają łączność radiową przeciwnika na kierunkach działania określonych dywizji stanowiących pierwszy rzut armii ale nie są im podporządkowane. Dywizje nie mają prawa stawiania zadań i kierowania pracą pododdziałów prowadzących zakłócenia na ich kierunkach. Potrzeby w zakresie obezwładniania radioelektronicznego przedstawiają do dowódz - twa i sztabu armii. Takie użycie batalionu nie zwalnia dywizji /określonych komórek i osób funk -

cyjnych sztabu/ od nawiązania i utrzymania współ - działania z kompanią zakłóceń radiowych UKF, a szczególnie w zakresie: rozpoznania radioelektro - nicznego, obrony własnych środków radiowych przed zakłóceniami, organizacji przesunięć kompanii na kolejne rubieże zakłóceń oraz innych spraw organi- zacyjnych wynikających z aktualnej sytuacji.

Kompania zakłóceń radiowych KF prowadzi zakłó- cenia łączności radiowej KF najczęściej w pasie działania głównego zgrupowania armii i podobnie jak kompanie zakłóceń UKF oraz inne pododdziały batalionu jest w dyspozycji armii.

W sposób scentralizowany batalion będzie wyko- rzystywany najczęściej w warunkach gdy główne zgru- powanie uderzeniowe armii działa na stosunkowo wą- skim froncie, wówczas gdy poszczególne związki tak- tyczne mają za zadanie rozbić określone zgrupowa - nie przeciwnika przez rozcięcie jego ugrupowania, gdy nie dokonuje się manewru - obejścia, a warunki terenowe i skutki użycia broni jądrowej nie dyktu- ją konieczności działania na kierunkach. Takie sytuacje najczęściej będą występować w czasie prze- łamywania obrony przeciwnika, odpierania jego kontr- ataków i przeciwuderzeń, względnie w początkowym okresie operacji obronnej prowadzonej przez armię.

Użycie batalionu w sposób scentralizowany ułą- twia dowodzenie, zmniejsza czas obiegu informacji, pozwala sprawniej zaopatrywać pododdziały w części zamienne i ewakuować sprzęt, a ponadto umożliwia:

- koncentrację wysiłku zakłóceń radiowych KF i

UKF na realizację zadań ważnych z punktu widzenia operacyjnego;

- samodzielne prowadzenie rozpoznania radiowego UKF /jeśli zajdzie potrzeba/;
- przeniesienie głównego wysiłku zakłóceń radiowych na obiekty znajdujące się na innym kierunku.

Zdecentralizowany sposób wykorzystania batalionu polega na tym, że kompanie zakłóceń radiowych UKF a niekiedy 2-3 stacje /do plutonu/ KF przydziela się do dywizji zmechanizowanych /pancernych/ działających w pierwszym rzucie operacyjnym armii na głównym kierunku uderzenia/wysiłku obrony/. Będzie to miało miejsce najczęściej w warunkach użycia broni jądrowej i wówczas gdy dywizje działają w znacznej odległości od siebie /sił głównych/ i wykonują ważne zadania np. podczas działań w górach, terenie lesisto-jeziornym, w czasie pościgu, w głębi własnej obrony, w obronie wybrzeża morskiego itp.

Sposób realizacji zadań przez pododdziały zakłóceń jest podobny, jak w wypadku scentralizowanego wykorzystania, to znaczy kompanie zakłóceń radiowych UKF działają na kierunkach /poszczególnych/ dywizji prowadząc zakłócenia ważnych relacji radiowych UKF na szczeblach taktycznych przeciwnika. Pozostałe siły batalionu będące w dyspozycji armii zakłócają łączność radiową KF na korzyść głównego zgrupowania armii.

Różnica polega na tym, że kompanie zakłóceń ra-

diowych UKF i niekiedy część środków zakłóceń KF działających na kierunkach pierwszorzutowych dywizji są im podporządkowane i wykonują przez nich stawiane zadania. W takich wypadkach decyzję co do wykorzystania kompanii wypracowuje wydział operacyjny, a ściśle jeden ze starszych pomocników szefa wydziału kierując się zadaniami stojącymi przed dywizją i wytycznymi w zakresie walki radioelektronicznej.

Zdecentralizowany sposób wykorzystania batalionu pozwala usamodzielnić związki taktyczne pod względem możliwości oddziaływania radioelektronicznego na system łączności radiowej przeciwnika /w niektórych sytuacjach może to mieć decydujący wpływ na realizację zadań dywizji/ i zapewnia możliwość lepszej organizacji i utrzymania współdziałania z dywizyjnymi kompaniami rozpoznania radioelektronicznego. Do ujemnych stron takiego wykorzystania batalionu należy zaliczyć między innymi:

- trudności w organizacji i kierowaniu działaniem bojowym pododdziałów zakłóceń przez sztab dywizji /aktualnie w sztabach związków taktycznych nie ma wyszkolonych specjalistów w tym zakresie, a jednocześnie brak środków łączności dla dowodzenia przydzielonymi pododdziałami zakłóceń/;
- trudności w dokonywaniu manewru zakłóceniami i sprzętem na kierunki innych dywizji wprowadzanych do bitwy /organizującym obronę na kolejnych rubieżach lub wykonującym przeciwuderzenie/ w toku prowadzenia operacji;

- rozproszenie wysiłku zakłóceń łączności radiowej /w niektórych wypadkach/.

2. Ugrupowanie batalionu zakłóceń taktycznych /załącznik 2 i 3/

Ugrupowanie bojowe batalionu zakłóceń taktycznych jest to odpowiednie, celowe rozmieszczenie sił i środków w terenie zgodnie z zamiarem dowódcy dla jak najlepszego wykonania zadań bojowych w zakresie rozpoznania i zakłóceń środków radiowych przeciwnika.

Ugrupowanie bojowe batalionu zależy od:

- otrzymanych zadań;
- charakteru przewidywanych działań przeciwnika;
- sytuacji operacyjno-taktycznej i radioelektronicznej;
- warunków terenowych i warunków rozprzestrzeniania się fal elektromagnetycznych.

Ugrupowanie bojowe batalionu powinno zapewnić:

- możliwość prowadzenia rozpoznania i zakłóceń w całym pasie działania armii i na określonych kierunkach, na maksymalną głębokość;
- możliwość koncentracji głównego wysiłku zakłóceń na wybranych kierunkach i przenoszenie go na inny kierunek;
- możliwość stosowania manewru sprzętem i zakłóceniami;
- możliwość maksymalnego wykorzystania sprzętu oraz właściwości terenu w celu zapewnienia obrony własnych środków;

- dobre warunki dowodzenia batalionem i orga - nizacji współdziałania z pododdziałami rozpoznania radioelektronicznego;
- eliminacje zakłóceń własnych środków radio - wych.

Batalion zakłóceń taktycznych w toku operacji zaczepnej /obronnej/ ugrupowuje się z zasady w jednym rzucie, wykorzystując jednocześnie wszystkie siły i środki do prowadzenia rozpoznania i zakłó - ceń. Pozostawianie drugiego rzutu /odwodu/ nie jest wskazane z dwóch względów:

Po pierwsze, stan aktualnie posiadanych środków w porównaniu do potrzeb jest stosunkowo mały i za - chodzi konieczność ciągłego i aktywnego ich wyko - rzystania.

Po drugie, istnieje możliwość szybkiego dokonania manewru zakłóceniami na inne kierunki bez zmiany położenia sprzętu.

Całość sił batalionu rozwija się w ugrupowaniu pierwszorzutowych dywizji z zasady na głównym kierunku działania armii w odległości od linii styczności wojsk:

- siły i środki do rozpoznania i zakłóceń łączno - ści radiowej UKF /3-5 km/;
- siły i środki do rozpoznania i zakłóceń łączno - ści radiowej KF /10-20 km/.

Ugrupowanie batalionu zakłóceń taktycznych składa się z następujących elementów:

- ugrupowań kompanii zakłóceń radiowych UKF;
- ugrupowania kompanii zakłóceń radiowych KF;

- stacji rozpoznania i przechwytu /nasłuchu/ radiowego KF;
- posterunków namierzania radiowego;
- centrum kierowania rozpoznaniem i zakłóce - niami oraz SD.

Zarówno stacje nasłuchu jak i posterunki na - mierzania radiowego KF organizowane są z sił kompanii wykrywania i wskazywania celów. Elementy te służą do wykrycia i umiejscowienia pracujących środków radiowych przeciwnika i ściśle współdzia - łają z kompanią zakłóceń łączności radiowej KF.

Rozmieszczenie, skład i zadania poszczególnych elementów ugrupowania bojowego batalionu

a/ Ugrupowanie kompanii zakłóceń radiowych UKF - załącznik nr 3

Kzr UKF w swojej strukturze organizacyjnej posiada trzy plutony zakłóceń łączności radiowej UKF oraz pluton wykrywania i wskazywania celów.
Z posiadanych pododdziałów kompania organizuje następujące elementy ugrupowania: ugrupowanie plutonów zakłóceń UKF, stację rozpoznania i przechwytu radiowego UKF, posterunek namierzania radiowego UKF oraz stanowisko dowodzenia.

Kompania rozwija się w odległości 3-5 km od linii styczności wojsk skupiając większość sił na kierunku głównego uderzenia /wysiłku obrony/ wspieranej dywizji.

Odległość ta jest uwarunkowana zarówno czynnikami taktycznymi, jak i technicznymi. Uwzględnia -

jąc czynnik techniczny, dążymy do rozmieszczenia sprzętu jak najbliżej przedniego skraju po to, by maksymalnie zwiększyć głębokość skutecznych zakłóceń. Z drugiej strony musimy uwzględniać oddziaływanie przeciwnika i dążyć do tego, żeby znaleźć się poza zasięgiem ognia jego środków przeciwpancernych i rozpoznania wzrokowego.

Poszczególne plutony zakłóceń ugrupowują się w linię na kierunkach działania pułków zmechanizowanych /czołgów/ zachowując odstępy między sobą 5 - 7 km.

Stacje R-330 A w plutonach rozwijają się co 500 m w dogodnych warunkach terenowych.

Dla poszczególnych stacji, plutonów i kompanii wyznacza się zapasowe rejony rozwinięcia w odległości 2-3 km od stanowisk głównych.

Podczas prowadzenia działań w górach stacje należy rozmieszczać na stokach wzniesień od strony przeciwnika. Zapewnia to większą głębokość skutecznych zakłóceń.

Stacje rozpoznania i przechwytu radiowego UKF rozwija się z sił plutonu wykrywania i wskazywania celów dla wykrycia pracujących radiostacji przeciwnika. Rozmieszcza się je w odległości 3-5 km od linii styczności wojsk, najczęściej przy stanowisku dowodzenia kompanii.

Posterunek namierzania UKF - podobnie jak i stację rozpoznania - rozwija się z sił plutonu wykrywania i wskazywania celów, w którym znajduje się jeden namiernik R-363. Najczęściej rozwija

się go w centrum ugrupowania kompanii, w odległości 3-5 km od linii styczności wojsk, obok stanowiska dowodzenia.

Jeśli warunki operacyjno-taktyczne oraz ugrupowanie wojsk na to pozwalają, to wskazane byłoby organizowanie bazy namierzania z namierników dwóch kompanii zakłóceń UKF. Wtedy namierniki rozmieszcza się na skrzydłach ugrupowań obu kompanii z takim wyliczeniem, aby odstępy między nimi wynosiły 10-20 km, wówczas istnieje możliwość namierzania pracujących radiostacji przeciwnika na odległość 20-40 km.

Stanowisko dowodzenia kompanii z zasady rozwija się w środku ugrupowania, w odległości 3-5 km od przedniego skraju. Często rozmieszcza się go przy plutonie zakłóceń, który znajduje się w środku ugrupowania kompanii i działa na głównym kierunku, jednak nie bliżej niż 1-2 km od miejsca rozmieszczenia stacji zakłócających.

Ze stanowiska dowodzenia dowódca kieruje całokształtem działalności kompanii. Powinno ono być rozmieszczone w takim miejscu, ażeby spełniało swoje funkcje i zapewniało możliwość utrzymania ciągłego dowodzenia oraz współdziałania. Jeśli warunki na to pozwalają, to SD kompanii zakłóceń radiowych KF wskazane byłoby rozmieścić w rejonie rozwinięcia SD /Grupy Analizy Informacji/ kompanii rozpoznania radioelektronicznego dywizji, na kierunku której działa kompania zakłóceń. Konieczność taka wynika z potrzeby utrzymania ścisłego współdziała-

nia między tymi pododdziałami. W wypadku rozwinięcia obu stanowisk dowodzenia w jednym rejonie nie zachodzi konieczność wysyłania oficerów kierunkowych w celu przekazywania danych z rozpoznania, informacje napływają szybciej i są bardziej wiarygodne ponieważ nie zachodzi obawa ich zniekształcenia jak to może mieć miejsca podczas przekazywania ich przez techniczne środki łączności.

Ugrupowanie bojowe kompanii zakłóceń radiowych UKF powinno zapewnić warunki do optymalnego wykorzystania sprzętu w celu wsparcia radioelektronicznego dywizji zmechanizowanej przez zakłócenie ważnych relacji radiowych UKF przeciwnika na szczeblu dywizji, brygady i batalionu.

b/ Ugrupowanie kompanii zakłóceń radiowych KF - załącznik nr 4

Kompania zakłóceń radiowych KF ugrupowuje się stosownie do szerokości pasa działania armii i otrzymanych zadań skupiając wysiłek zakłóceń z zasady na głównym kierunku uderzenia /wysiłku obrony/ armii.

Kompania ugrupowuje się plutonami na rubieży o szerokości do 30 km. Jeśli prowadzi zakłócenia w całym pasie działania armii wówczas - stosownie do potrzeb - szerokość zajmowanej rubieży przez kompanię może być znacznie większa.

Rejon /rubież/ do prowadzenia zakłóceń wyznacza się dla kompanii w takiej odległości od nieprzyjaciela, żeby sprzęt i pododdziały znajdowały się poza zasięgiem ognia jego naziemnej artylerii

klasycznej, a zasięg skutecznych zakłóceń był wystarczający do obezwładnienia środków radiowych na szczeblach taktycznych przeciwnika, bez konieczności częstego przegrupowania sił i środków kompanii. Zwykle wybiera się go w odległości 10-15 km od linii styczności wojsk.

Poszczególne plutony zakłóceń ugrupowują się w linie zachowując odstępy między sobą 10 - 15 km. Stacje zakłóceń /R-378/ w plutonach rozwijają się w dogodnych warunkach terenowych, co 0,5-1 km.

Przy zdalnym sterowaniu stacjami zakłóceń KF R-378 ze stanowiska dowodzenia batalionu, w rejonie którego rozmieszcza się centrum kierowania rozpoznaniem i zakłóceniami, stacje zakłóceń rozmieszcza się w odstępach 100-200 m jedna od drugiej.

Zapasowe rejony wyznacza się w odległości 3 - 5 km od stanowisk głównych.

Stanowisko dowodzenia dowódcy kompanii zakłóceń radiowych KF rozwija się w środku ugrupowania bojowego kompanii. Może być rozwinięte przy plutonie zakłóceń, który znajduje się w centrum ugrupowania, Rejon przewidziany do rozwinięcia stanowiska dowodzenia powinien być oddalony do 5 km od stacji zakłóceń i stwarzać dogodne warunki do maskowania oraz skrytego rozmieszczenia środków zabezpieczających dowodzenie.

Dowódca kompanii zakłóceń radiowych KF może rozmieszczać się również na SD bzt.

Kompania zakłóceń radiowych KF w czasie realizacji zadań musi ściśle współdziałać ze stacjami nasłuchu i posterunkami namierzania radiowego, które

stanowią źródło informacji o rozmieszczeniu i parametrach pracujących środków radiowych przeciwnika, a są organizowane siłami kompanii wykrywania i wskazywania celów. Konieczność utrzymania ciągłego współdziałania powoduje, że ugrupowanie kompanii zakłóceń KF ma decydujący wpływ na rozmieszczenie elementów rozpoznania radiowego, a szczególnie stacji nasłuchu.

c/ Stacje rozpoznania i przechwytu /nasłuchu/ radiowego KF

Przeznaczone są do wykrywania pracujących radiostacji przeciwnika oraz określenia ich parametrów, takich jak: częstotliwość i rodzaj pracy, charakter modulacji, pasmo przepuszczania itp.

Rozmieszcza się je w terenie ułatwiającym maskowanie w centrum ugrupowania najczęściej przy stanowisku dowodzenia batalionu w odległości 4-8 km od rejonów rozwinięcia kompanii zakłóceń radiowych KF.

d/ Posterunki namierzania radiowego KF

Przeznaczone są do dokonania namiaru /określenia miejsca/ radiostacji KF przeciwnika na falach przyziemnych. Rozmieszcza się je w odległości 4-8 km od kompanii zakłóceń radiowych KF w taki sposób aby środkowy namiernik znajdował się 0,5-1km od SD batalionu, a peryferyjne /skrzydłowe/ posterunki namiaru na skrzydłach w odległości do 10 km /często 5-6 km/. Odległość ta jest uwarunkowana parametrami technicznymi, do których zaliczamy czu -

łość namiernika i moc namierzanych radiostacji oraz warunkami terenowymi i zasięgiem podstawowej masy środków ogniowych nieprzyjaciela.

e/ Stanowisko dowodzenia batalionu zakłóceń taktycznych

Stanowisko dowodzenia bzt rozwija się w odległości 15-20 km od linii styczności wojsk z zasady po środku ugrupowania batalionu za kompanią zakłóceń łączności radiowej KF - w miarę możliwości - w pobliżu WSD armii.

Na stanowisku dowodzenia znajduje się dowódca batalionu i sztab oraz centrum kierowania rozpoznaniem i zakłóceniami, którego zadaniem jest ciągła analiza otrzymanych informacji o systemach i środkach radioelektronicznych, a szczególnie radiowych przeciwnika oraz kierowanie własnym rozpoznaniem i zakłóceniami.

Centrum składa się z dwóch zespołów /grup oficerów/:

- zespołu rozpoznania i analizy, który ściśle współdziała z GAI batalionu rozpoznania radioelektronicznego armii, kieruje pracą własnych sił i środków rozpoznania radiowego oraz na podstawie otrzymanych informacji prowadzi analizę systemu łączności przeciwnika i jej wyniki przekazuje do zespołu kierującego zakłóceniami;
- zespołu kierującego zakłóceniami, który otrzymane z analizy informacje o pracujących relacjach przeciwnika rozpatruje pod względem ich ważności, wydaje komendy na włączenie nadajników podleg -

łych stacji zakłócających oraz dowódcom podległych pododdziałów zakłóceń, działających samodzielnie.

Jeśli w batalionie organizuje się odwód środków zakłóceń, wówczas rozmieszcza się go również w pobliżu stanowiska dowodzenia z zadaniem wykonania zakłóceń w sytuacjach nie przewidzianych, a wynikłych w toku prowadzenia działań. Przy SD może być rozmieszczony również pluton dywersji radioelektronicznej, przydzielony do armii na czas operacji.

W trakcie organizacji i prowadzenia działań należy dążyć do rozwijania stanowiska dowodzenia batalionu zakłóceń taktycznych w jednym rejonie lub w pobliżu ze stanowiskiem dowodzenia /GAI/ armijnego batalionu rozpoznania radioelektronicznego. Potrzeba taka wynika z konieczności utrzymania ścisłego i ciągłego współdziałania między tymi pododdziałami. Wspólne rozmieszczenie stanowisk dowodzenia z pewnością wpłynie dodatnio na operatywność obu pododdziałów i zwiększy ich możliwości w zakresie prowadzenia rozpoznania i zakłóceń łączności radiowej przeciwnika.

Wymienione i opisane powyżej elementy ugrupowania bojowego batalionu zakłóceń łączności taktycznej należy traktować jako jeden z podstawowych wariantów. Do przyjęcia takiego ugrupowania skłaniają między innymi możliwości techniczne środków rozpoznania i zakłóceń pozostających w wyposażeniu batalionu, obiekty radioelektroniczne podlegające

obezwładnieniu oraz inne potrzeby pola walki.
W praktycznym działaniu należy kierować się zasadą, że ugrupowanie batalionu zakłóceń podobnie jak i innych pododdziałów /oddziałów/ czy związków taktycznych /operacyjnych/ nie jest czymś stałym i niezmiennym. Każdorazowo w zależności od sytuacji operacyjno-taktycznej i szeregu innych czynników, ugrupowanie batalionu może przybierać inne warianty, takie które w danych okolicznościach są nie - odzowne do pomyślnego wykonania zadań.

III. ORGANIZACJA I PROWADZENIE DZIAŁAŃ PRZEZ BATALION ZAKŁÓCEŃ TAKTYCZNYCH

1. Organizacja działań batalionu zakłóceń taktycznych

W armii bezpośrednie kierownictwo nad organizacją i planowaniem walki radioelektronicznej - a tym samym i nad batalionem zakłóceń - sprawuje wydział walki radioelektronicznej, który stanowi odrębną komórkę organizacyjną oddziału operacyjnego. Kierowanie walką radioelektroniczną realizuje ze specjalnie wyposażonego ośrodka kierowania WRE, rozmieszczonego na stanowisku dowodzenia armii. Szef wydziału walki radioelektronicznej podlega szefowi oddziału operacyjnego armii, a pod względem fachowym szefowi oddziału walki radioelektronicznej frontu.

W batalionie zakłóceń, całokształtem przedsięwzięć związanych z organizacją działań bojowych zajmuje się dowódca i sztab[1/]. Ze względu na podporządkowanie batalionu armii, kolejność i treść pracy dowódcy i sztabu batalionu w zakresie planowania działań, w dużej mierze będzie uzależniona od metody pracy wydziału walki radioelektronicznej.

Podstawą do planowania walki radioelektroniocz-

1/ Jeśli kompania /kompanie/ zakłóceń radiowych UKF są przydzielone do dywizji, wówczas organizacją ich działań zajmują się dywizje, którym zostały podporządkowane. Punkt kierowania WRE organizuje się w oparciu o siły kompanii zakłóceń.

nej jest decyzja dowódcy armii[1/]. Dowódca określa w niej cele i zadania walki radioelektronicznej, czas ich realizacji oraz obiekty radioelektroniczne, które należy w pierwszej kolejności niszczyć uderzeniami wojsk rakietowych artylerii i lotnictwa lub obezwładniać zakłóceniami.

Wydaje się jednak, że decyzję dowódcy, która będzie podjęta po analizie zadania i wszechstronnej ocenie położenia, należy traktować jako podstawę do ostatecznego skoordynowania przedsięwzięć walki radioelektronicznej z całokształtem działań związanych z organizacją i prowadzeniem walki. Natomiast organizację i planowanie należy rozpocząć i kontynuować znacznie wcześniej biorąc za podstawę:

- zadanie armii;
- zamiar dowódcy armii /decyzja/;
- wytyczne szefa sztabu armii do organizacji walki radioelektronicznej;
- zarządzenie walki radioelektronicznej frontu;
- stan posiadanych sił i środków;
- dane o sytuacji radioelektronicznej nieprzyjaciela i przewidywany charakter jego działań.

W wyniku przeprowadzonej analizy zadania /wynikającego z wyżej wymienionych dokumentów, zarządzeń, wytycznych/, oceny sytuacji radioelektronicznej i dokonania szeregu przedsięwzięć organizacyjnych i kalkulacji, szef wydziału walki radio -

1/ Zasady organizacji i planowania walki radioelektronicznej przez siły zbrojne PRL. Wyd. Szt. Gen. Warszawa 1976 r., s. 10.

elektronicznej składa meldunek szefowi sztabu /dowódcy/ armii dotyczący koncepcji organizacji i prowadzenia walki radioelektronicznej na czas przygotowania i prowadzenia operacji.

Po akceptacji propozycji zawartych w meldunku, wydział walki radioelektronicznej kończy opracowanie planu walki radioelektronicznej, który jest częścią składową planu operacji i stanowi podstawę do kierowania całokształtem przedsięwzięć związanych z walką radioelektroniczną.

Kolejnym etapem jest stawianie zadań bojowych[1/], organizacja współdziałania i zabezpieczenia działań oraz kontrola realizacji zadań i pomoc podwładnym.

Z powyższego wynika, że otrzymanie zadania /zarządzenia bojowego/ stanowi podstawę i punkt wyjścia do rozpoczęcia pracy nad organizacją działań bojowych w batalionie zakłóceń. W praktyce jednak, ograniczona ilość czasu, zmusza wydział walki radioelektronicznej do prowadzenia pracy równoleg-

---

1/ Żadania dla batalionu są najczęściej przekazywane w formie zarządzeń bojowych.

W zarządzeniu bojowym podaje się: - informacje o obiektach przeciwnika, linie rozgraniczenia i styczności wojsk - zadania dla batalionu; - zasadnicze sektory lub kierunki obezwładnia - nia radioelektronicznego; - zasadnicze i zapa - sowe rejony rozwinięcia, - organizację dowodzenia i współdziałania; sygnały rozpoczęcia i przerwania zakłóceń; - zabezpieczenie materia - łowo-techniczne; - sposoby i czas składania meldunków; - częstotliwości, sektory i rejony zakazane do zakłócania i rozmieszczenia środków radioelektronicznych.

łej. To znaczy jednoczesnego planowania walki radioelektronicznej w sztabie armii i planowania działań bojowych w batalionie. Taki styl pracy pozwala zyskać na czasie i umożliwia lepsze przygotowanie pododdziałów do prowadzenia działań.

Równolegle planowanie jest możliwe wówczas gdy dowódca i sztab batalionu będzie dysponował określoną ilością danych, które stanowiłyby podstawę do rozpoczęcia i kontynuowania pracy nad organizacją działań. Kierując się tą zasadą, wydział walki radioelektronicznej powinien w miarę możliwości systematycznie i na bieżąco - nie czekając do zakończenia planowania - przekazywać informacje o sytuacji radioelektronicznej oraz stawiać zadania w postaci zarządzeń bojowych, wytycznych do organizacji działań itp. Jest rzeczą oczywistą, że przekazywane dane oraz zadania będą początkowo niepełne, fragmentaryczne i częściowe, jednak stanowić będą wystarczającą podstawę do rozpoczęcia organizacji działań w batalionie. Z chwilą upływu czasu i zaawansowania pracy związanej z planowaniem operacji w sztabie armii, ich treść będzie pełniejsza, wzbogacona w detale i szczegóły niezbędne do organizacji szeregu przedsięwzięć związanych ze współdziałaniem, zabezpieczeniem oraz całokształtem działań batalionu.

Można więc stwierdzić, że podstawą do organizacji i planowania działań batalionu zakłóceń będzie:

- zadanie batalionu /otrzymane w formie zarządzeń bojowych/;

- stan posiadanych sił i środków;
- wiadomości o przeciwniku, a szczególnie dane o jego środkach radioelektronicznych.

Kolejność pracy dowódcy batalionu uzależniona będzie od szeregu czynników i w zależności od nich może być różna. Generalnie jednak nie odbiega od kolejności pracy dowódców pododdziałów /oddziałów/ ogólnowojskowych /rodzajów wojsk/ i jest następująca:

- analiza zadania;
- kalkulacja czasu;
- ocena sytuacji radioelektronicznej nieprzyjaciela i możliwości sił własnych;
- podjęcie decyzji;
- postawienie zadań;
- organizacja współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych;
- kontrola realizacji zadań i pomoc podwładnym w organizacji działań.

Jednym z podstawowych czynników determinujących pracę dowódcy i sztabu będzie - czas /ograniczona ilość czasu/ może w sposób zasadniczy wpłynąć na wyżej wymienioną kolejność.

O ile kolejność pracy dowódcy batalionu zakłóceń jest podobna do kolejności pracy dowódców pododdziałów /oddziałów/ ogólnowojskowych lub rodzajów wojsk, o tyle jej treść jest specyficzna i różni się w sposób zasadniczy.

Problemami, które są w centrum zainteresowania dowódcy i sztabu batalionu zakłóceń, będące przedmiotem wnikliwej analizy i oceny, są sytuacje radio-

elektroniczna nieprzyjaciela oraz możliwości własnych pododdziałów.

W całokształcie oceny sytuacji radioelektronicznej przeciwnika dowódca batalionu zakłóceń szczególną uwagę powinien zwrócić na system łączności radiowej i ustalić: jego rolę w dowodzeniu wojskami, dodatnie i ujemne cechy oraz stopień wrażliwości poszczególnych jego ogniw. Następnie wyciągnąć wnioski co do: konieczności, kolejności i sposobu zakłóceń poszczególnych relacji łączności radiowej.

W wyniku analizy zadania, kalkulacji czasu i oceny radioelektronicznej dowódca podejmuje decyzję, która zawiera sposób realizacji otrzymanych zadań i podlega zatwierdzeniu przez szefa wydziału walki radioelektronicznej armii. Decyzja jest podstawowym dokumentem bojowym batalionu zakłóceń[1/], składa się z części graficznej - wykonanej na mapie oraz części opisowej - legendy.

Po podjęciu decyzji dowódca batalionu stawia ustne zadania bojowe dowódcom pododdziałów, organizuje współdziałanie i zabezpieczenie działań bojowych. Szczególną uwagę należy zwracać na ścisłe i wyczerpujące precyzowanie zadań dla pododdziałów, które wykonują zadania samodzielnie, a nie są podporządkowane związkom taktycznym.

1/ Oprócz decyzji - w zależności od potrzeb - w sztabie batalionu mogą być wykonywane i prowadzone inne dokumenty bojowe, takie jak: mapa robocza, mapa sprawozdawcza, tablice systemu łączności nieprzyjaciela, plansze pomocnicze w kierowaniu zakłóceniami, grafik bojowego wykorzystania pododdziałów zakłóceń ze składu bzt obrazujący czynności pododdziałów w czasie.

Innym stosunkowo złożonym problemem rozpatrywanym przez dowódcę i sztab batalionu zakłóceń jest współdziałanie. Organizacja współdziałania jest procesem ciągłym i wymaga szeregu uzgodnień w zakresie przedsięwzięć radioelektronicznych i operacyjno-taktycznych z różnymi wykonawcami, w celu zgrania wysiłków na głównym kierunku uderzenia /wysiłku obrony/ według określonych rubieży, zadań i czasu dla jak najlepszego wykonania zadań.

Szczególnie istotne znaczenie posiada organizacja i utrzymanie ciągłego współdziałania batalionu zakłóceń z batalionem rozpoznania radioelektronicznego armii. Konieczność współdziałania tych pododdziałów wynika z faktu, że skuteczne zakłócenie pracy środków radiowych przeciwnika jest możliwe tylko w wypadku ich wykrycia i uzyskania określonej ilości danych o parametrach tych środków. Możliwości batalionu zakłóceń w tym zakresie są niewielkie, jego środki rozpoznawcze będą wykorzystywane do: prowadzenia rozpoznania uzupełniającego, naprowadzania stacji zakłócających na radiostacje zakłócane oraz kontroli skuteczności zakłóceń, natomiast wiadomości o wykrytych relacjach radiowych nieprzyjaciela batalion musi otrzymać z batalionu rozpoznania radioelektronicznego[1/].

Tak więc istota współdziałania pomiędzy pododdziałami zakłóceń i rozpoznania radioelektronicz -

---

1/ Kompanie zakłóceń radiowych UKF dane o relacjach radiowych UKF otrzymują od kompanii rozpoznania radioelektronicznego tych dywizji, na kierunku /w ugrupowaniu/, których działają.

nego polega na zgraniu wysiłku - przez wspólne wykorzystanie sił i środków - w celu rozpoznania systemów i poszczególnych środków radiowych nieprzyjaciela, terminowym dostarczaniu wiarygodnych danych do pododdziałów zakłóceń, skutecznym zakłócaniu ich pracy oraz wykluczeniu możliwości zakłócania tych sieci i kierunków radiowych, które są cennym źródłem informacji o przeciwniku.

Realizując powyższe cele należy dokonać szeregu przedsięwzięć, najważniejsze z nich to:

- podzielenie odcinków zakresu częstotliwości i kierunków rozpoznania pomiędzy batalion zakłóceń i batalion rozpoznania;
- ustalenie jednolitej numeracji celów w pasie działania;
- uzgodnienie sygnałów na przerwanie zakłóceń relacji przeciwnika, które stanowią źródło ważnych informacji dla rozpoznania.

Dowódca batalionu zakłóceń organizując współdziałanie, powinien dążyć do rozmieszczenia w rejonie swojego stanowiska dowodzenia GAI batalionu rozpoznania radioelektronicznego. Jeśli takie rozwiązanie - z różnych przyczyn - okaże się niemożliwe wówczas należy wysłać grupę oficerów /oficera/ ze środkami łączności na stanowisko dowodzenia /do GAI/ batalionu rozpoznania, względnie - w najgorszym wypadku - organizować bezpośrednią łączność pomiędzy sztabami tych batalionów[1/].

1/ Kompanie zakłóceń radiowych UKF organizują współdziałanie na podobnych zasadach z kompaniami rozpoznania radioelektronicznego tych dywizji, w ugrupowaniu których działają.

Oprócz organizacji współdziałania z batalionem rozpoznania radioelektronicznego, dowódca batalionu zakłóceń - w zależności od potrzeb - uzgadnia współdziałanie z innymi dowódcami /sztabami/ oraz wewnątrz batalionu pomiędzy poszczególnymi podod - działami i elementami ugrupowania, które polega na określeniu sposobu obiegu informacji oraz łączno - ści współdziałania i podziale zadań na obezwładnianie radioelektroniczne.

Współdziałanie należy organizować /uzgadniać/ w terenie /w rejonie, na rubieży zakłóceń/, gdzie będą wykonywane czynności bojowe. Jeśli sytuacja na to nie pozwala /np. natarcie z rejonów położo - nych w głębi/ współdziałanie należy zorganizować na podstawie mapy, a gdy tylko warunki na to pozwolą uaktualnić i korygować w terenie.

Za ciągłe utrzymanie i korygowanie współdziałania /oprócz dowódcy/ odpowiedzialny jest sztab batalionu, który w tym celu opracowuje plan współdziałania.

2. Działanie batalionu zakłóceń taktycznych

a/ W natarciu /operacji zaczepnej/

Dążąc do osiągnięcia zwycięstwa nad nieprzyjacielem wojska stosują różne sposoby działań oraz wszelkie możliwe ich kombinacje. Mimo różnorodno - ści - odpowiednio do postawionych celów i sposo - bów ich osiągania - działania bojowe dzielimy na natarcie i obronę. Aktualnie uważa się, że podstawowym rodzajem działań bojowych jest natarcie; może

ono być prowadzone z marszu - jako podstawowe lub z bezpośredniej styczności z przeciwnikiem. Celem natarcia jest całkowite rozbicie w krótkim czasie broniącego się nieprzyjaciela, zniszczenie jego siły żywej i sprzętu bojowego oraz opanowanie bronionego przez niego terenu. W realizacji powyższego celu uczestniczą wszystkie rodzaje wojsk, a w tym i pododdziały zakłóceń łączności radiowej, które poprzez określone działanie obezwładniając łączność radiową przeciwnika, dezorganizują jego system dowodzenia, współdziałania i całość przedsięwzięć związanych ze sprawnym prowadzeniem działań bojowych.

Dla wykonania zadań wsparcia radioelektronicznego wojsk nacierających z marszu, batalion zakłóceń taktycznych o oznaczonym czasie - przed artylerią i oddziałami pierwszego rzutu - wykonuje marsz do rejonu, z którego będzie wykonywał zadania bojowe. Następnie przyjmuje określone ugrupowanie bojowe rozmieszczając kompanię zakłóceń UKF w odległości 3-5 km od przedniego skraju na kierunku działania dywizji i kompanię zakłóceń KF w odległości 10-15 km na głównym kierunku uderzenia armii[1/]. Po zajęciu rejonu, dowódca i sztab batalionu oraz dowódcy kompanii zakłóceń nawiązują kontakt z pododdziałami rozpoznania radioelektronicz-

---

1/ Jeśli kompania /kompanie/ zakłóceń UKF przydzielone są do dywizji wówczas o ich rozmieszczeniu decyduje sztab dywizji kierując się wyżej podanymi zasadami.

nego, zbierają dane o przeciwniku od wojsk będą - cych w bezpośredniej styczności oraz organizują rozpoznanie włączając własne środki w system rozpoznania radioelektronicznego już istniejący.

W pododdziałach przygotowuje się stacje zakłóceń do pracy. Stanowiska główne i zapasowe wybiera się w terenie dominującym, a jednocześnie tak, aby nie utrudnić manewru wojskom podczas rozwijania się i wchodzenia do walki. W czasie wykonywania tych przedsięwzięć należy przestrzegać zasady - maskowania i organizować obronę własnych środków przez wyznaczanie patroli, posterunków ochronnych itp.

Batalion rozpoczyna zakłócanie w momencie, gdy pierwszorzutowe oddziały znajdują się na rubieżach rozwinięcia w kolumny batalionów /8-12 km/, a artyleria rozpoczyna ogniowe przygotowanie natarcia. W tym czasie pododdziały zakłóceń obezwładniają łączność radiową pierwszorzutowych pododdziałów /od - działów/ i związków taktycznych przeciwnika, szczególnie relacje radiowe wojsk rakietowych i artylerii, przez co uniemożliwia się mu skuteczne od - działywanie bronią jądrową, a przede wszystkim og - niem artylerii, na kolumny naszych wojsk, które rozwijają się do walki.

W czasie przełamywania obrony nieprzyjaciela przez nasze wojska, batalion z zasady będzie działał w sposób scentralizowany. Główny wysiłek za - kłóceń powinien skupić na odcinku przełamania obezwładniając łączność radiową przeciwnika, który broni się na tym kierunku, a szczególnie relacje dowodzenia, współdziałania, rozpoznania oraz kierowa -

nia środkami przenoszenia broni jądrowej i ognia artylerii.

Przesunięcie poszczególnych pododdziałów batalionu na kolejne rubieże będzie się odbywać w różnym czasie, zależy od zasięgu stacji zakłócających oraz tempa natarcia wojsk. Przy przełamywaniu taktycznej strefy obrony nieprzyjaciela, gdy tempo natarcia będzie stosunkowo małe /20-30 km na dobę/,[1] kompanie zakłóceń radiowych UKF mogą wykonywać zakłócenia bez zmiany rejonów 1-2 godziny. Przegrupowanie kompanii na kolejną rubież może odbywać się - w zależności od sytuacji i potrzeb - całością sił lub kolejno plutonami.

Kompania zakłóceń radiowych KF ze względu na większy zakres skutecznych zakłóceń, może prowadzić zakłócenia bez zmiany rejonu - przy podanym tempie natarcia - do 3-4 godzin. Na kolejną rubież przegrupowuje się z zasady plutonami.

Czas zakłócania w jednym rejonie /na jednej rubieży/ oraz sposób przesunięcia na kolejną rubież /rejon/ nie jest czymś normatywnym i stałym, zawsze należy kierować się aktualną sytuacją i potrzebami pola walki. Działanie powinno być takie, aby w momencie gdy zaistnieje potrzeba, pododdziały zakłóceń były w stanie wesprzeć walczące wojska, obezwładniając relacje radiowe przeciwnika - w miarę możliwości - na maksymalną głębokość zachowując przy tym własne bezpieczeństwo.

1/ Niektóre dane dotyczące organizacji wojsk, pojęć oraz normy operacyjno-taktyczne. Wyd. ASG 1975 r., s. 16.

W czasie prowadzenia działań zaczepnych wojska często zmuszone będą forsować przeszkody wodne. Wówczas pododdziały batalionu zakłóceń należy rozmieszczać jak najbliżej rubieży wodnej po to, by można było prowadzić zakłócenia relacji radiowych broniącego się przeciwnika na znaczne odległości bez potrzeby przegrupowania pododdziałów. W takich sytuacjach kompanie zakłóceń radiowych UKF rozwija się w odległości do 2 km od przeszkody, a kompanię KF do 8 km. Dla pododdziałów zakłóceń należy planować czas i miejsce pokonania przeszkody wodnej uwzględniając to w grafiku forsowania /przeprawy/.

Często do uchwycenia przepraw /względnie wykonania innych zadań/ będą wysyłane oddziały wydzielone, które mogą działać samodzielnie lub na połączenie z desantem taktycznym. Kierując się zasadą usamodzielniania oddziałów wydzielonych, należy przydzielać im pododdziały zakłóceń, których część powinna rozmieszczać się w ugrupowaniu ubezpieczenia marszowego,a pozostałe w siłach głównych.Takie użycie sprzętu pozwoli oddziaływać na środki radiowe przeciwnika już w momencie nawiązania walki przez ubezpieczenie marszowe oddziału wydzielonego.

Po uchwyceniu przyczółków należy dążyć do przeprawienia na przeciwległy brzeg pododdziałów zakłóceń UKF, pozwala to skutecznie zakłócać łączność radiową dowodzenia, współdziałania i kierowania ogniem wojsk będących w bezpośredniej styczności, jak również ewentualnych odwodów przeciwnika podchodzących do wykonania kontrataku lub przeciwuderzenia w celu likwidacji przyczółka.

W czasie odpierania kontrataków i przeciwuderzeń dla stworzenia przewagi radioelektronicznej należy obezwładniać łączność radiową przeciwnika już na jego podejściach i w czasie rozwijania się do walki. W tym wypadku należy wychodzić z założenia, że stroną atakującą jest przeciwnik, on zbliża się do naszych wojsk i chcąc mieć możliwość dłuższego okresu oddziaływania na jego środki radiowe,bez zmiany stanowisk, należy pododdziały zakłóceń rozmieszczać głębiej. Rubieże dla pododdziałów najczęściej wyznacza się na skrzydłach wojsk odpierających kontratak /przeciwuderzenie/ w odległości: dla kompanii zakłóceń radiowych UKF do 6 km; dla kompanii zakłóceń radiowych KF - 15 i więcej km. Oprócz rubieży zasadniczych należy wyznaczyć rubieże zapasowe w głębi przewidując ich zajęcie wówczas gdy przeciwnik uzyska powodzenie.

W czasie wprowadzania do walki /bitwy/ drugich rzutów, główną uwagę w zakresie zakłóceń koncentruje się na obezwładnienie relacji radiowych przeciwnika przed frontem wprowadzanych sił. W celu wykonania tych zadań pododdziały zakłóceń muszą stosunkowo wcześniej zająć określone rejony i rozpocząć zakłócanie z chwilą rozwijania się drugiego rzutu w kolumny pododdziałów. Będzie to najczęściej pokrywać się z czasem rozpoczęcia obezwładniania siły żywej i środków ogniowych przeciwnika na tym kierunku przez artylerię. Rubieże dla pododdziałów zakłóceń wyznacza się z zasady w takiej odległości od styczności wojsk, jak podczas rozpo-

częcia natarcia /przełamania obrony nieprzyjaciela/.

W trakcie rozwijania działań zaczepnych i uzyskania powodzenia, niektóre związki taktyczne częścią lub całością sił będą przechodzić do pościgu. Wówczas kompanie zakłóceń radiowych UKF przesuwają się na kierunku związków taktycznych /oddziałów/ wykonujących pościg, a kompania zakłóceń radiowych KF na kierunku głównego uderzenia armii. Może również zaistnieć potrzeba przydzielenia poszczególnych plutonów zakłóceń KF do określonych dywizji ze względu na działanie ich na samodzielnych kierunkach.

W trakcie prowadzenia pościgu ze względu na większe tempo działań /60-80 km na dobę/[1], pododdziały batalionu zakłóceń taktycznych będą musiały stosunkowo często dokonywać przegrupowania. Uwzględniając czas niezbędny na przygotowanie kompanii do marszu /tabela - 2/, często pododdziały zakłóceń UKF będą musiały prowadzić zakłócenia w ruchu nie tracąc czasu na rozwijanie i zwijanie sprzętu.

W takich sytuacjach - ze względu na: duże odległości między pododdziałami, różnorodność wykonywanych zadań, utrudnione dowodzenie - użycie batalionu w sposób scentralizowany będzie niecelowe. Dla bardziej racjonalnego wykorzystania sił należy poszczególne kompanie zakłóceń radiowych UKF - a niekiedy i plutony KF - przydzielić do dywizji

1/ Niektóre dane dotyczące organizacji wojsk, pojęć oraz normy operacyjno-taktyczne. Wyd. ASG 1975 r., s. 16.

zmechanizowanych /pancernych/ wykonujących główne zadanie.

b/ W obronie /operacji obronnej/

Drugim - co do ważności - rodzajem działań bojowych jest - obrona. Celem obrony jest: rozbicie przeważających sił przeciwnika, utrzymanie bronionego terenu i stworzenie dogodnych warunków umożliwiających przejście do działań zaczepnych. W realizacji powyższego celu uczestniczą wszystkie rodzaje wojsk, a w tym i batalion zakłóceń - jeśli jest przydzielony do armii. Zadaniem batalionu w tym wypadku będzie zdezorganizowanie łączności radiowej głównego zgrupowania uderzeniowego nieprzyjaciela.

Stosownie do warunków, w jakich będzie organizowana obrona, część sił batalionu może być użyta do prowadzenia zakłóceń w pasie przesłaniania /jeśli jest organizowany/.

W takich momentach wyznaczone pododdziały z batalionu wspólnie z pododdziałami ogólnowojskowymi i artylerią zajmują wyznaczone rejony w pasie przesłaniania lub na pozycji przedniej[1/]. Z chwilą podchodzenia przeciwnika i wykrycia czynnych relacji łączności radiowej pododdziały /zakłóceń/ obezwład-

---

1/ Do prowadzenia zakłóceń w pasie przesłaniania /ze względu na głębokość-15 km a w strefie nadgranicznej nawet do 40 km/,można wydzielać pododdziały zakłóceń KF i UKF. Jeśli organizowana jest pozycja przednia /na głębokość 2-5 km/ wówczas do prowadzenia zakłóceń wydzielamy tylko pododdziały zakłóceń UKF.

niają je radioelektronicznie na maksymalnych głębokościach. Następnie w miarę zbliżania się nieprzyjaciela i odchodzenia sił broniących pasa przesłaniania lub pozycji przedniej, pododdziały zakłóceń prowadząc zakłócenia w ruchu lub z krótkich przystanków, wycofują się w rejon obrony pułków pierwszego rzutu na uprzednio wyznaczone rubieże.

Dla zapewnienia prowadzenia skutecznych zakłóceń w obronie, pododdziałom batalionu wyznacza się rubieże główne w odległości od przedniego skraju dla kompanii zakłóceń radiowych UKF do 6 km i kompanii zakłóceń radiowych KF do 20 km oraz rubieże zapasowe dla kompanii UKF do 15 km i kompanii KF do 40 km.

Z rubieży zasadniczych pododdziały prowadzą zakłócenia w czasie podchodzenia nieprzyjaciela do przedniego skraju i w trakcie walki o utrzymanie pierwszych pozycji. W momencie uzyskania powodzenia przez nieprzyjaciela i włamania się w głąb obrony, pododdziały zakłóceń przegrupowują się na rubieże zapasowe skąd mogą w dalszym ciągu skutecznie realizować swoje zadanie.

Rubieże dla pododdziałów do prowadzenia zakłóceń należy wybierać raczej w terenie trudno dostępnym i na kierunku gdzie nie przewiduje się głównego uderzenia przeciwnika, a jednocześnie tak aby zapewnić możliwość wykonania manewru i swobodę pracy środków rozpoznawczych i zakłócających w celu obezwładniania relacji radiowych głównego zgrupowania uderzeniowego przeciwnika.

W działaniach obronnych prowadzonych przez nasze wojska, decydującym momentem, który ostate - cznie może załamać natarcie przeciwnika jest kontr- atak /przeciwuderzenie/.

W zabezpieczeniu tego przedsięwzięcia powinien brać udział - stosownie do sytuacji częścią lub całością sił - batalion zakłóceń, skupiając główny wysiłek na zakłócenie zasadniczych relacji radio - wych przeciwnika na kierunku wykonywania kontrata- ku /przeciwuderzenia/, a następnie ewentualnych odwodów, podchodzących z głębi, których działanie miało by na celu zerwanie przeciwuderzenia /kontr- ataku/.

W celu wsparcia radioelektronicznego wojsk wykonujących kontratak /przeciwuderzenie/, podod - działy zakłóceń należy rozmieszczać raczej na skrzydłach włamującego się nieprzyjaciela przez co stworzymy dogodne warunki do zakłócania, a jedno - cześnie nie utrudnimy manewru wojskom wykonującym kontratak /przeciwuderzenie/.

Prowadząc działania obronne możemy się spot - kać z desantem przeciwnika zrzuconym na tyły lub w ugrupowanie naszych wojsk. W celu wsparcia sił przewidzianych do jego likwidacji z batalionu mogą być wyznaczone pododdziały zakłóceń do obezwład - nienia podstawowych relacji radiowych desantujące- go przeciwnika. W takich sytuacjach do zadań wspar- cia z zasady będą wykorzystywane pododdziały zakłó- ceń radiowych UKF.

Wykonanie zadań wsparcia radioelektronicznego wojsk operacyjnych /zarówno w działaniach zaczepnych, jak i w obronie/ przez batalion zakłóceń taktycznych, w dużej mierze uzależnione będzie od umiejętnego dowodzenia pododdziałami batalionu, jak również zgrania wysiłków ogniowych z zakłóce - niami łączności radiowej przeciwnika. Na problem ten zwrócił uwagę szef Sztabu Generalnego podczas wystąpienia na odprawie szkoleniowej kierowniczej kadry Sił Zbrojnych, listopad 1976 r. mówiąc:"... obecnie należy przede wszystkim doskonalić umie - jętności ścisłego sprzęgania obezwładniania radioelektronicznego z oddziaływaniem ogniowym na przeciwnika ..."

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Skrypt ASG - 1976 r. Nr T.B. 0245 "Zasady WRE w siłach zbrojnych PRL".
2. Podręcznik ASG - 1974 r. Nr T.B. 091, "WRE na szczeblach taktycznych i operacyjnych".
3. Skrypt ASG - 1976 r. Nr T.B. pf 250 "Zasady planowania WRE".
4. Skrypt ASG - 1974 r. Nr T.B. pf 43 "Organizacja WR w natarciu dywizji".
5. Skrypt ASG - 1976 r. Nr T.B. 0232 "Organizacja współdziałania pododdziałów rozpoznania i pod - oddziałów zakłóceń w operacji zaczepnej armii".
6. Skrypt ASG - 1975 r. Nr T.B. pf 210 "Zasady i sposoby obezwładniania zakłóceniami - środki zakłóceń radioelektronicznych, ich charaktery - styka i zasady bojowego wykorzystania".
7. Materiały pomocnicze wydanie ASG - 1973 r., Nr B.T. 022300 "Metodyka obliczeń zasięgu sku - tecznych zakłóceń radiowych i radioliniowych".
8. Skrypt ASG - 1973 r. Nr T.B. 021905 "Ogólne zasady rozpoznania RE w natarciu dywizji i armii".
9. Skrypt ASG - 1974 r. Nr B.T. 07 "Organizacja łączności na szczeblu brygady dywizji i korpusu wojsk lądowych USA i RFN".

Wydrukowano w 100 egz.

Egz. nr 1-100-bibl.gł.OZS
Wyk. mjr Sokołowski
Druk JD.dn.29.VI.1976 r.
nr 0504/01468/WW.
kor. I.Z.

ORGANIZACJA BATALIONU ZAKŁÓCEŃ TAKTYCZNYCH

Załącznik nr 1
~~TAJNE~~
egz. nr.

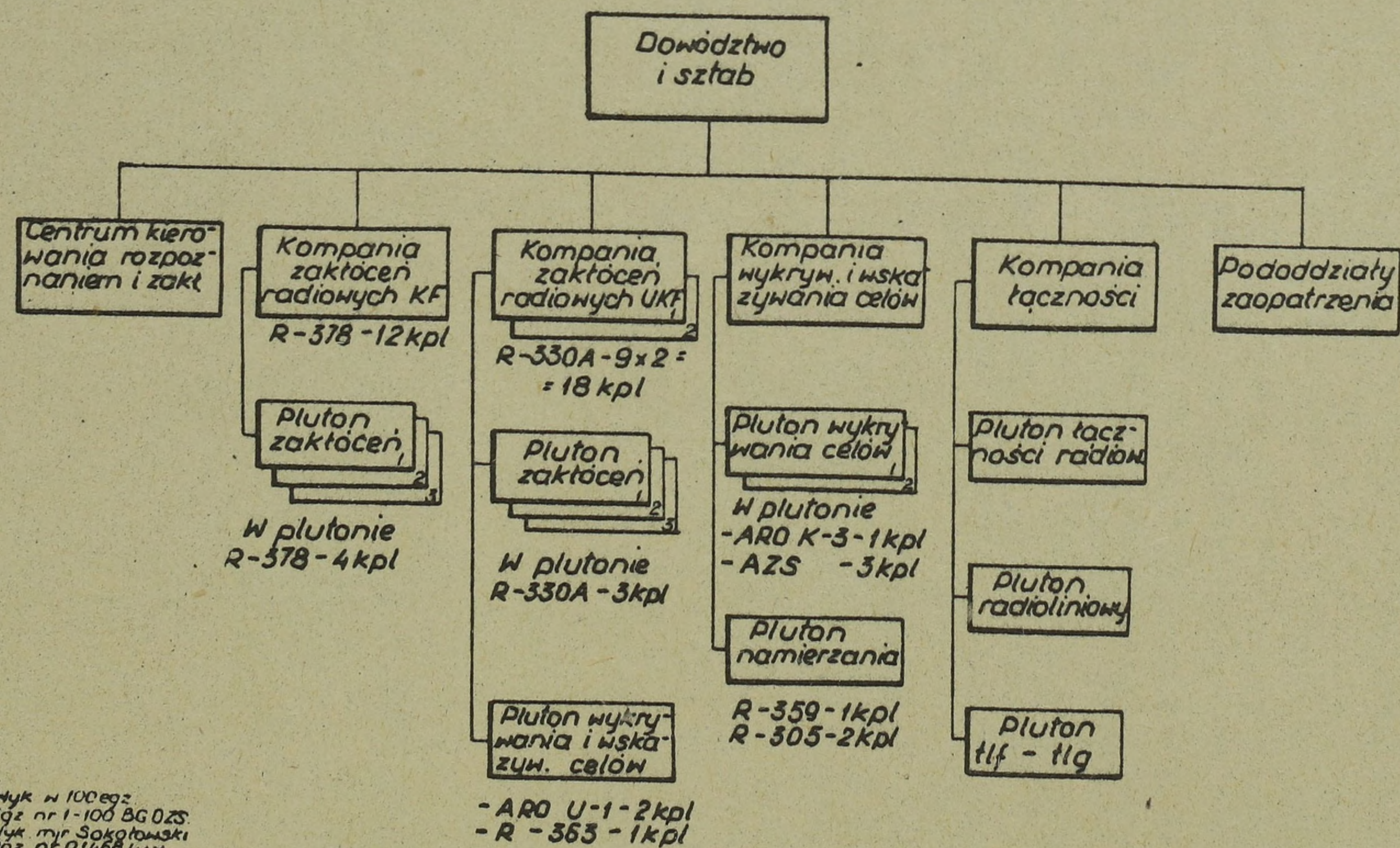

Wyk. w 100 egz.
Egz. nr 1-100 BG OZS.
Wyk. mjr Sokołowski
Poz. nr 01468/mm

Załącznik nr 2

UGRUPOWANIE BATALIONU ZAKŁÓCEŃ TAKTYCZNYCH W DZIAŁANIACH ZACZEPNYCH
(Wariant)

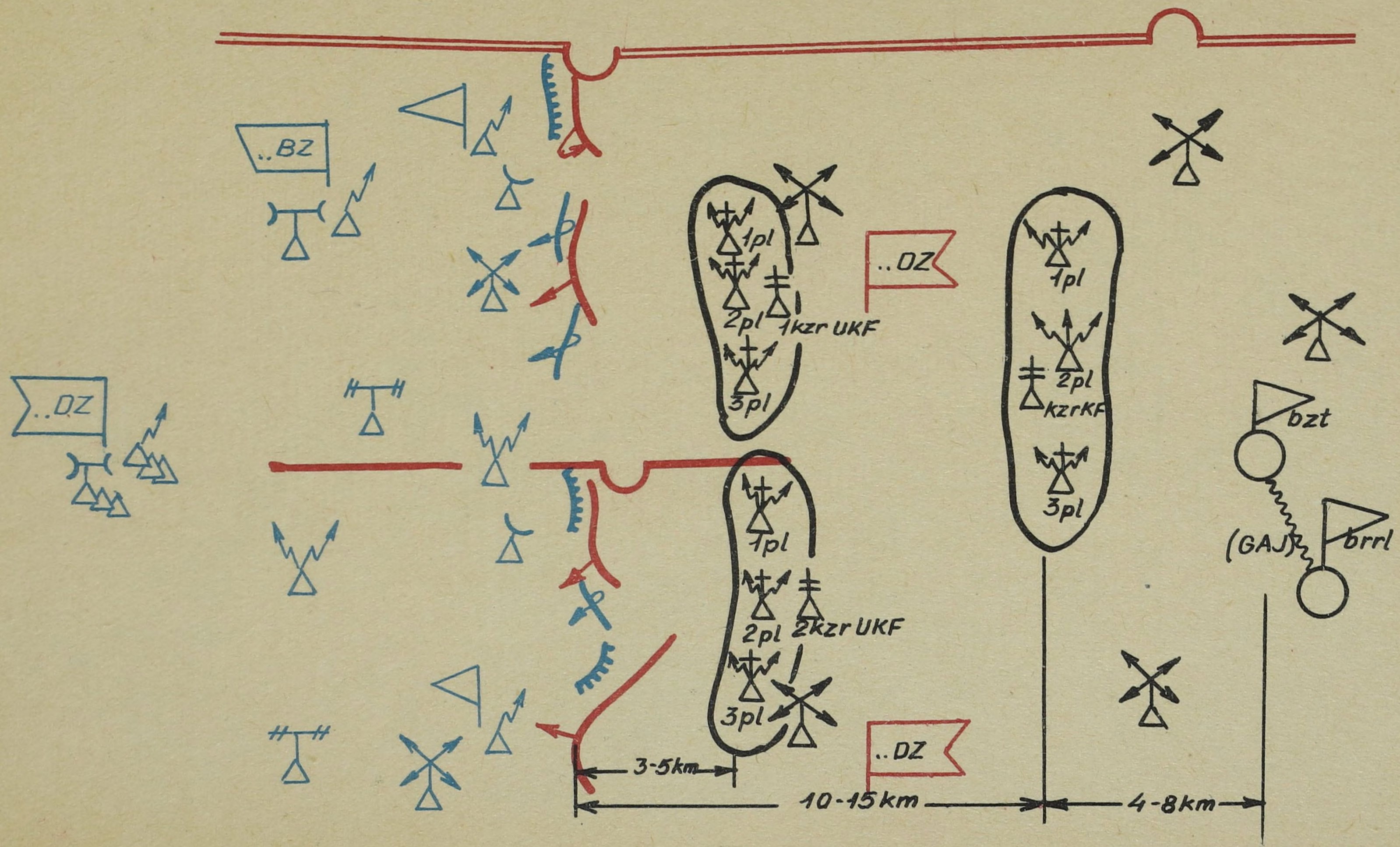

163

Załącznik nr 3

UGRUPOWANIE BATALIONU ZAKŁÓCEŃ TAKTYCZNYCH W OBRONIE
(Wariant)

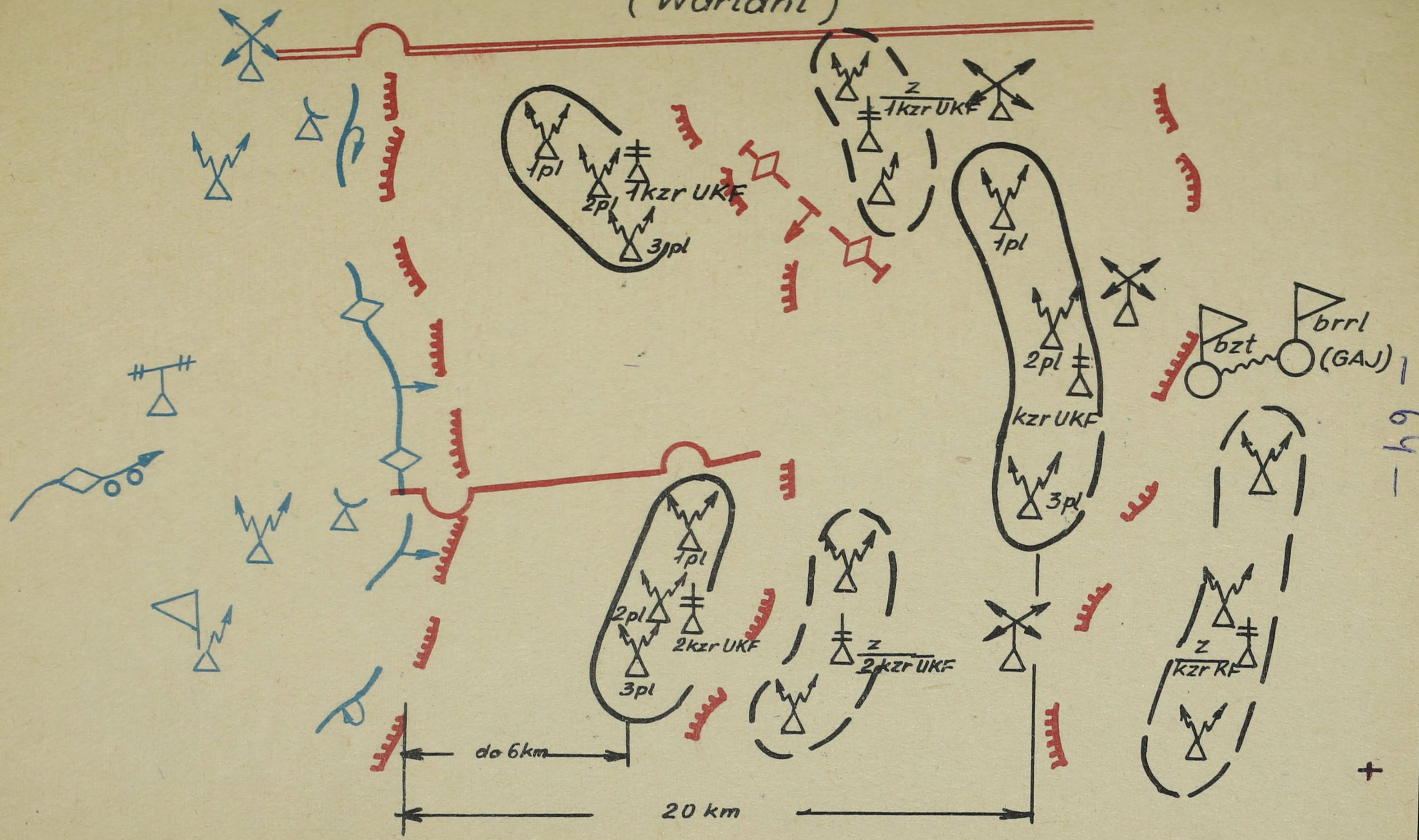

Załącznik nr 4

UGRUPOWANIE KOMPANII ZAKŁÓCEŃ RADIOWYCH UKF
(Wariant)

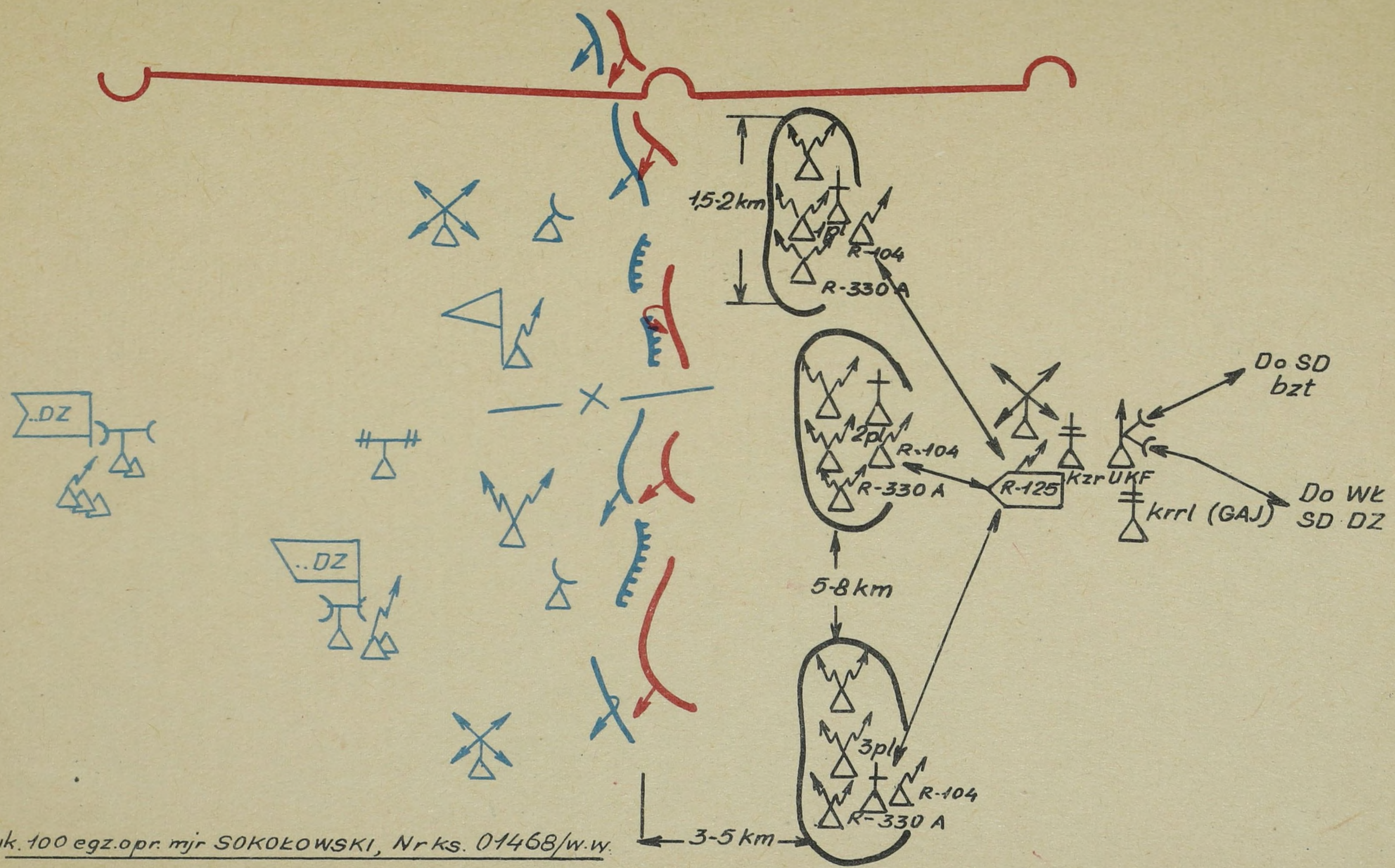

Wyk. 100 egz. opr. mjr SOKOŁOWSKI, Nr ks. 01468/w.w.

Załącznik nr 5

UGRUPOWANIE KOMPANII ZAKŁÓCEŃ RADIOWYCH KF
(Wariant)

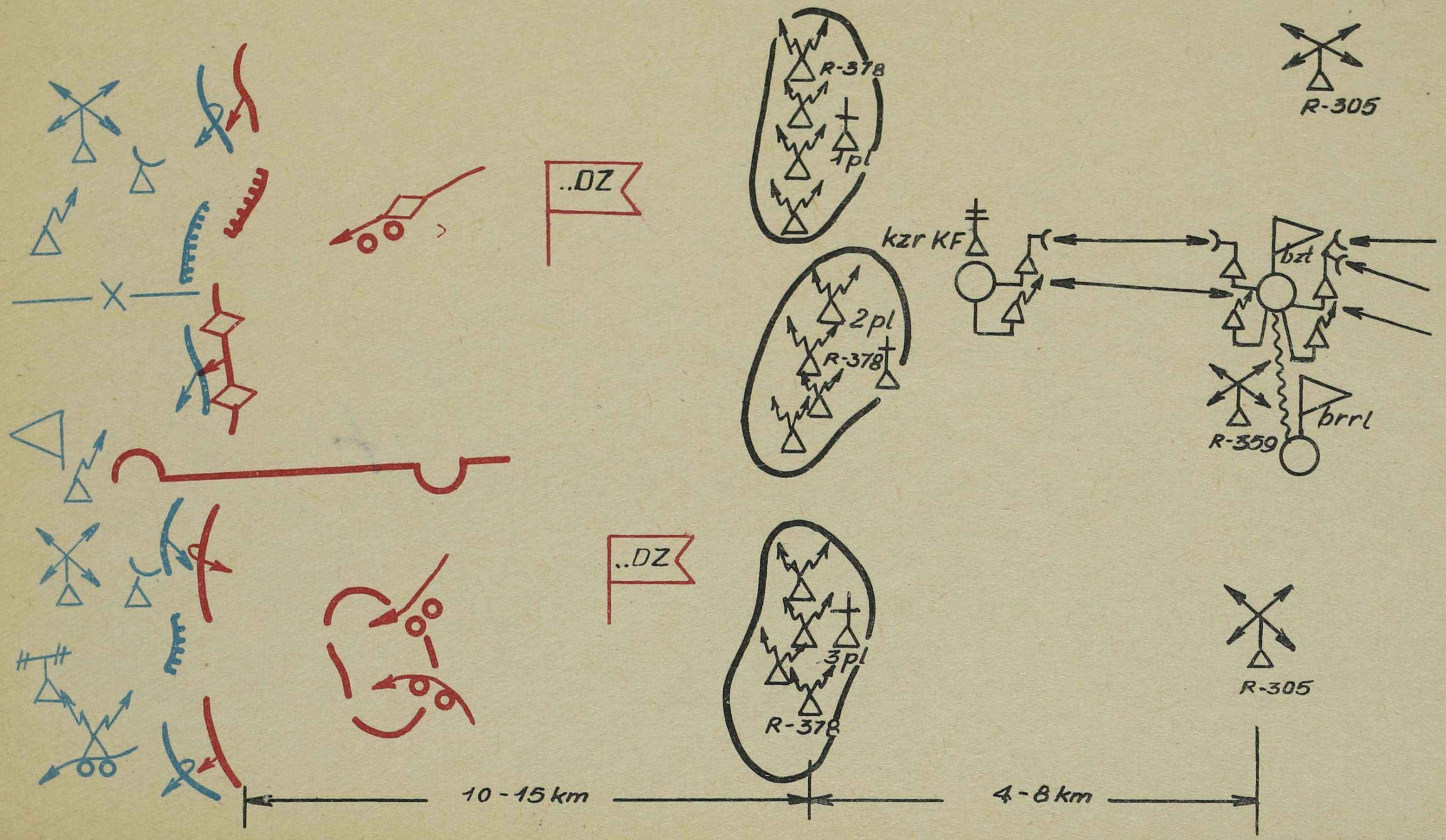

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum [illegible] Przejętych
[illegible]
X 43573